

Lydia Remetun

Det kompliserte samarbeidet?

Miljøterapeuters erfaringer om samarbeid med
barneverntjenesten

Masteroppgave i Barnevern
Veileder: Lena Augusta Ulfseth
Juni 2022

Lydia Remetun

Det kompliserte samarbeidet?

Miljøterapeuters erfaringer om samarbeid med barneverntjenesten

Masteroppgave i Barnevern
Veileder: Lena Augusta Ulfseth
Juni 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosialt arbeid

Kunnskap for en bedre verden

Forord

Å skrive masteroppgave har vært en lang og lærerik prosess for meg. Den har inneholdt mange utfordringer og krevende stunder. Men mest av alt har det vært utviklende og interessant. Det er mange som fortjener en takk for støtten de har gitt meg i løpet av denne tiden. De første jeg ønsker å takke er mine informanter som har bidratt med å la seg intervju og delt sine opplevelser på en åpen og innholdsrik måte.

Lena Augusta Ulfseth har vært min gode og trygge veileder som har hjulpet meg gjennom hele prosessen. Hun har gitt meg gode innspill, refleksjoner, konstruktiv kritikk, støtte og oppmuntring. Hun har framstått som en kunnskapsrik og reflektert veileder.

Min bauta og kjæreste Trond har gitt mange klemmer, trøst, støttet, diskutert, reflektert og heiet på meg hele veien. Ikke minst min kjære familie og venner har vært viktige støttespillere for meg. Spesielt mine venninner Jill-Anita og Siri som også har vært tilgjengelige for å dele av sin kunnskap, forståelse og tanker i stunder jeg har trengt det.

Takk til arbeidsplassen min som har vært tilpasningsvillig og forståelsesfull i periodene som har krevd mest av meg i masterperioden.

Trondheim, juni 2022.

Lydia Remetun

Sammendrag

Denne masteroppgaven handler om miljøterapeuter tilknyttet akutte omsorgsinstitusjoner sine erfaringer og opplevelser om deres samarbeid med barneverntjenesten. De har et felles ansvar knyttet til omsorgssituasjon og utviklingsstøtte til ungdommene som har et behov for institusjonsopphold.

Masteroppgaven baseres på et empirisk materiale innhentet gjennom kvalitativ metode, i form av semistrukturerte intervju av ti informanter ulike steder i Norge. Miljøterapeutene som er mine informanter, har delt av sine opplevelser og erfaringer fra yrkeslivet som ligger til grunn for min analyse og tolkning. Vitenskapsperspektivet inspireres av en fenomenologisk hermeneutisk tilnærming av miljøterapeutenes opplevelsesverden, samtidig med tolkning og meningsskaping. Formålet er å fremheve kunnskap fra miljøterapeuters opplevelser i samarbeid med barneverntjenesten.

Mine fire hovedfunn i masteroppgaven er barnevernfaglige vurderinger, ulikhet, systemutfordringer og samarbeid. Hovedfunnet knyttet til barnevernfaglige vurderinger omhandler blant annet forståelse, tolkning og tilnærming. Hovedfunnet knyttet til ulikhet omhandler variasjonene blant barnevernskonsulentene som miljøterapeutene samarbeider med. Hovedfunnet knyttet til systemutfordringer belyser miljøterapeutenes erfaringer for hvordan barnevernssystemet i Norge fungerer i henhold til samarbeid. Hovedfunnet knyttet til samarbeid viser miljøterapeuters betraktninger og opplevelser for hva de anser som godt samarbeid og deres beskrivelser av utfordringer.

De siste årene har det vært et økende fokus på akuttflytting av barn og unge. Fortsatt er det behov for å forske på de ulike delene av barneverntjenestens arbeidsmåter, organisering og praksis. Derimot også på det tverrfaglige samarbeidet for å finne gode løsninger for barns omsorgssituasjon.

Abstract

This master's thesis is about social educators associated with an acute care institution's experiences and experiences about their collaboration with the child welfare service. They have a common responsibility related to the care situation and development support for the young people who need institutional care.

The master's thesis is based on empirical material obtained through a qualitative method, in the form of semi-structured interviews with ten informants stationed in different places in Norway. The social educators who are my informants have shared their experiences from their work that form the basis for my analysis and interpretation. The scientific perspective is inspired by a phenomenological hermeneutic approach to the social educator's world of experience, at the same time as interpretation and making a meaning. The purpose is to highlight knowledge from social educator's experiences in collaboration with the child welfare service.

My four main findings in the master's thesis are professional assessments, inequality, challenges in the child welfare system and collaboration. The finding child welfare professional assessments deal mainly with understanding and approach. The main difference found in the variations among the child welfare consultants with whom the social educators collaborate. The finding of challenges in the child welfare system sheds a light on social educator's experiences, of how the child welfare system In Norway works. The finding of collaboration shows social educator's considerations and their experiences for what they consider to be good collaboration, and their descriptions of challenges.

The recent years, there has been an increasing focus on the emergency relocation of children and young people. There is still a need for research on the various parts of the child welfare service's working methods, organization and practice. On the other hand, also on the interdisciplinary collaboration to find good solutions for children's care situation.

Innhold

Forord	i
Sammendrag	ii
Abstract	iv
1. Innledning	6
Problemstilling og avgrensing	7
Begrepsavklaring.....	7
Oppgavens oppbygning.....	9
2. Kunnskapsgrunnlag	10
Eksisterende forskning.....	10
Juridiske rammer for akuttarbeid.....	11
Barnevernets grunnleggende prinsipper	13
Hjelpetiltak i barnevernet.....	13
Hvorfor har vi barnevernsinstitusjoner?	14
Faglig akuttveileder for institusjon og beredskapshjem.....	15
Kontroll ved institusjonsbarnevernet	16
Samarbeid og kompleksitetsteori	16
3. Metode	19
Valg av metode.....	19
Vitenskapsteoretisk ståsted	20
Semistrukturert intervju	21
Intervjuguide	22
Samtykke.....	22
Rekruttering og utvalg.....	23
Gjennomføringen av intervjuene, samt metodiske refleksjoner	24
Lydopptak	26
Transkribering.....	26
Analyse av det kvalitative materialet.....	27
Validitet, reliabilitet og generalisering	28
Validitet	28
Reliabilitet	29
Generalisering.....	30
Potensielle feilkilder	30
Etiske betraktninger.....	31
4. Presentasjon av funn	34

Barnevernfaglige vurderinger	34
Ulikhet	37
Systemutfordringer	40
Samarbeid	41
Oppsummering av funn	42
5. Diskusjon	43
Barnevernfaglige vurderinger	43
Ulikhet	48
Systemutfordringer	54
Samarbeid	57
6. Konklusjoner	62
Refleksjoner til videre forskning	65
7. Referanser	66
8. Vedlegg	71
1. Informasjonsskriv	71
2. Samtykkeskjema	74
3. Intervjuguide	75
4. Godkjenning fra NSD	77

1. Innledning

I dette kapitlet ønsker jeg å presentere temaet og hensikten med min masteroppgave. Jeg vil gjøre rede for problemstillingen, avgrensninger og begrepsforklaringer. Så vil jeg avslutte kapitlet med å presentere oppbygningen til masteroppgaven.

Denne masteroppgaven handler om samarbeid mellom ansatte ved akuttinstitusjoner og barneverntjenesten. Jeg er opptatt av å utforske hvilke erfaringer miljøterapeuter ved akutt omsorgsinstitusjoner har i samarbeid med barneverntjenesten når barn og ungdom må flytte på akutt omsorgsinstitusjon. Bakgrunnen for valget av problemstilling omhandler interesse for å utforske de ulike erfaringene miljøterapeutene har fra eget liv. Etter flere års yrkeserfaring innenfor rollene som miljøterapeut og barnevernkonsulent, har jeg ved flere anledninger reflektert rundt viktigheten av samarbeid mellom instanser med barn og familier som har betydelige sårbarheter. Jeg kjente i begge rollene på flere utfordringer vedrørende samarbeid og ble kjent med ulike måter å håndtere, tilnærme og tolke samarbeid på. I situasjonene hvor samarbeid var utfordrende å få til kjente jeg på en følelse av urettferdighet over at det går ut over barn og familier. Folkehelseinstituttets systematiske kartleggingsoversikt viser til begrenset forskning rundt akutte flyttinger i institusjon og påpeker et behov for mer forskning på ungdommer og ansattes perspektiv på akuttflyttinger (FHI, 2020).

Mange barn og unge som tidligere ble flyttet på akuttinstitusjon var opptatt av deltakelse og medbestemmelse både før, under og etter flytting. De var opptatt av oppfølging fra barnevernkonsulenten, få tillitsfulle relasjoner til ansatte ved institusjonen, samt omsorg og behandling i den akutte fasen (FHI, 2020, s. 31). Dette var et funn basert på undersøkelser fra Sverige, Norge og Portugal, som på mange måter kan være sammenlignbart til mitt prosjekt. Flytting av barn og unge ved akuttinstitusjon handler ofte om opphopning av ulike problematikk over tid, men kan også handle om akutte krisesituasjoner som kan oppstå (Storhaug m. fl., 2020). Det kan oppleves krevende for både barn, foresatte og barnevernskonsulenter å finne en kontinuerlig løsning i slike situasjoner.

Mitt forskningsprosjekt er begrenset, men gir et innblikk i hva en gruppe miljøterapeuter opplever. Med dette kan jeg gi et innblikk i viktige momenter som miljøterapeutene er opptatt av å fremheve fra deres yrkeserfaring. Min indre drivkraft er at barn og unge skal få en best mulig ivaretagelse i akutte situasjoner. Samarbeidet til ivaretagende instanser utgjør en viktig rolle i hvordan utfallet blir.

Problemstilling og avgrensing

Jeg er interessert i å utforske miljøterapeutenes opplevelser og erfaringer i samhandling med barneverntjenesten, knyttet til ulike forhold med deres felles ansvar for god omsorg og utviklingsstøtte til barn og unge i en akutt flytting. Problemstillingen min lyder derfor som følgende:

Hvilke erfaringer har ansatte i akuttinstitusjon i samarbeid med barneverntjenesten?

Det belyser dessverre ikke barn, unge, foreldre og barneverntjenesten sine erfaringer og opplevelser. Dette var et bevisst valg jeg tok da jeg anså at det ville være stort og omfattende datamateriale å romme. I underkapitlet som inneholder mine refleksjoner til videre forskning er dette et av temaene som burde utforskes nærmere. Jeg valgte derfor å belyse det kun fra miljøterapeutenes sitt ståsted, ved å få rike og omfattende beskrivelser av deres opplevelser. Dette for å frembringe mer kunnskap på hvordan det oppleves på de akutte omsorgsinstitusjonene i samarbeid med barneverntjenesten. Det fremkommer lite benyttelse av internasjonal forskning i mitt forskningsprosjekt, da jeg fant lite som var sammenlignbart til min oppgave. Det er også ulikhet til hvordan de forskjellige barnevernssystemene i andre land er systematisert og fungerer, og jeg er mest opptatt av å gi et innblikk i det norske barnevernssystemet. Jeg valgte å benytte et par forskningsartikler samt noe internasjonal litteratur.

Begrepsavklaring

I dette underkapitlet vil jeg gjøre rede for begrep som benyttes i masteroppgavens drøftingsdel.

Tittelen barnevernkonsulent beskriver en ansatt innenfor barneverntjenesten. De kan også omtales som barnevernsarbeider, kontaktperson eller saksbehandler.

Begrepet plassering benyttes innenfor barnevernfaglig arbeid når man flytter barn utenfor hjemmet. I min masteroppgave velger jeg å benytte meg av begrepet flytte, da jeg anser det som er mer nøytralt og et mindre stigmatiserende begrep.

Smerteuttrykk er et begrep som skal være behjelpelig til å skape forståelse av uforståelig atferd som egentlig er et uttrykk for indre psykologisk og emosjonell smerte (RVTS, 2022).

Det kan også benyttes begrep som atferd til å beskrive smerteuttrykk. Jeg velger å benytte meg av begrepet smerteuttrykk som jeg opplever er dekkende og utfyllende beskrivelse av en reaksjon.

New Public Management anses som en samlebetegnelse for metoder og prinsipper for styring av offentlig virksomhet, som de siste tiårene har påvirket norsk offentlig sektor. Det er basert på organisatoriske virkemidler som er opptatt av effektivisering og kontroll, som samtidig preges av standardisering og måling. New Public Management er opptatt av å dele opp tjenester og sette søkelys på åpenhet og ansvarlighet, som videre blir målt og revidert. Mange mener New Public Management har hatt sterk innflytelse på barneverntjenestens logikk og ideologi (Larsen og Røyrvik, 2017).

Bakkebyråkratiet var et begrep Lipsky (2010) utformet på 1970 tallet. Bakkebyråkratene utfører sine arbeidsoppgaver i direkte kontakt med de arbeidet omhandler, ikke kun dokumentasjon. De er ofte satt til å løse målsettinger som er motsetningsfylte og vage, hvor det blir et større rom for skjønnsutøvelse. Yrkesfaglig skjønn kan by for usikkerhet og utfordringer, samtidig som det gir stor innflytelse og makt. Lipsky sin teori om bakkebyråkratene representerer et nedenfra- og-opp perspektiv på offentlig politikk og tjenesteyting (Christiansen & Kojan, 2016, s, 30). Det anses ofte som sammenlignbart med barnevernskonsulenters arbeid i barneverntjenesten. Barnevernkonsulenter står ofte i et komplisert beslutningsarbeid med uante faktorer, som påvirker samtidig som de blir kontrollert og styrt fra overordnede.

Kvellomalen er en utredningsmal utviklet i Norge med en intensjon om å systematisere barneverntjenestens arbeid ved bruk av kartlegginger og vurderinger i en undersøkelsesprosess. Dette kan ses i sammenheng med usikkerhet og kritikk av barneverntjenestens utøvelse av faglig skjønn, tilstrekkelig kompetanse i beslutninger og et behov for kunnskapsbaserte og forutsigbare vurderinger i de ulike barneverntjenester (Christiansen & Kojan, 2016, s.82).

Oppgavens oppbygning

I kapittel 2 belyser jeg kort eksisterende forskning og teoretisk rammeverk for barnevernfaglig arbeid. Kapitlet starter med å vise til eksisterende forskning, gjør rede for juridisk rammeverk, barnevernets grunnleggende prinsipper, hjelpetiltak, barnevernsinstitusjonens ansvarsområde og systematisering, samarbeid og kompleksitetsteori.

I kapittel 3 presenterer jeg metodikken som brukes i masteroppgaven. Det gir en redegjørelse for det vitenskapelige utgangspunktet, beskriver den kvalitative datainnsamlingen, samt at jeg kommer med metodiske betraktninger ved noen av underkapitlene. Det diskuteres oppgavens validitet, reliabilitet, generalisering, potensielle feilkilder og etiske betraktninger.

I kapittel 4 presenteres hovedfunn som resultat av analysen etter datamaterialet fra intervjuene med miljøterapeutene.

I kapittel 5 diskuteres analysens hovedfunn, her ved å drøfte i henhold til eksisterende teori og forskning.

I kapittel 6 presenteres konklusjoner fra mine funn i masteroppgaven, samt refleksjoner til videre forskning.

I kapittel 7 ligger referanselisten med litteraturen som er benyttet.

I kapittel 8 ligger det vedlagt relevante dokumenter som informasjonsskrivet til informantene, samtykkeskjemaet, intervjuguiden og godkjennelsen fra Norsk senter for forskningsdata.

2. Kunnskapsgrunnlag

I dette kapitlet belyser jeg status på kunnskapsgrunnlaget ved å gi et innblikk i hva eksisterende forskning viser. Samtidig ønsker jeg å gi et bilde på det teoretiske rammeverket som setter noen føringer for akutfaglig arbeid. Selv om jeg inspireres av metodikken Grounded Theory i forskningsprosjektet med en induktiv tilnærming, så er forskningen og det teoretiske rammeverket en del av min forforståelse og et relevant bakgrunnstykke for de som utøver barnevernfaglig arbeid. Jeg velger derfor gi innblikk i juridiske rammer, barnevernets grunnleggende prinsipper, hjelpetiltak, barnevernsinstitusjon ansvarsområde og systematisering, samarbeid og kompleksitetsteori.

Eksisterende forskning

Folkehelseinstituttet utarbeidet en kartleggingsoversikt over forskningsundersøkelser som undersøker akuttflyttinger i barnevernsinstitusjoner. Den baserte seg på seks ulike studier fra Norge og Sverige og en fra Portugal. Her kom det frem noen fellestrekk hvor blant annet barn og unge ønsket seg mer forutsigbarhet, medbestemmelse og deltakelse i beslutninger, både før, under og etter. De savnet også oppfølging etter flytting, autonomi og trygge relasjoner til ansatte. Blant de ansatte fremkom det mangel av forskningskunnskap i beslutningsprosesser vedrørende flytting. De ga uttrykk for tilfredshet med samordningen av tjenester. Resultatene viste også et forbedringspotensiale i henhold til samarbeid, tilrettelegging av tiltak, tydelige retningslinjer og inkluderingen av ungdommene i beslutningene. Tolkningene i studien ble gjort med forsiktighet da det var et lite antall studier og deltakere, studiens metodiske kvalitet ble ikke undersøkt, resultatene ble ikke syntetisert eller gjort en tillitsvurdering av den samlede dokumentasjonen (FHI,2020).

Forskningsstudiet «*Akutt- for hvem?*» ble utarbeidet for å øke kunnskapen om barnevernets arbeid i akuttsituasjoner. Det var et kombinert forskningsdesign med en kvalitativ og kvantitativ tilnærming. Med hovedfokus på organiseringen av akuttarbeid, beslutningsgrunnlag, beslutningsprosesser, valg av tiltak og oppfølgingen basert på barn, foreldre og barnevernsansatte sine opplevelser, samt dokumentanalyse. Resultatene i rapporten viser blant annet mangelfull dokumentasjon, et varierende samarbeid med Barne-, ungdoms- og familieetaten (heretter Bufetat) og varierende oppfølging fra barneverntjenesten ved flytting. Den viser barnevernkonsulentenes vurdering av god kompetanse på akuttarbeid

og beslutningsprosesser med involvering av eksterne samarbeidsinstanser (Storhaug m. fl., 2020).

Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (heretter Bufdir) har utviklet en rapport om akuttarbeid i det kommunale barnevernet. Den inneholder beskrivelse av akuttberedskapen og akuttkompetansen i norske kommuner. Rapporten ser på utviklingen av akuttvedtak siden 2008. Der ser de blant annet ser på samhandling mellom kommunalt og statlig barnevern i akuttarbeidet, samt eksempler på god praksis i akuttarbeid. Hovedfunnet viser til konsekvensene med eller uten inngripen kan være skadelig for barna. Det viser økning av tvangsflyttinger, oppholdstid og akutte flyttinger, variasjon i akuttberedskap på landsbasis, samt at kompetanse innenfor akuttarbeid kan forbedres, både i utdanningsløpet og på ulike arbeidsplasser. Rapporten henviser også til en forbedring i akutttilbudet fra Bufetat (Bufdir, 2014).

«Minst hjelp til de som trenger det mest?» heter sluttrapporten for forskningsarbeidet på Det nye barnevernet. Rapporten er basert på et femårig samarbeid med barneverntjenester i tolv kommuner i Norge, de har hatt samarbeid med over 700 familier i løpet av prosjektet. Dette ga tre store undersøkelser, en survey utført i 2008 som omfattet 715 familier, en dybdestudie i 2010-11 av langtidsklientellet som innebar 96 familier og en oppfølgingsstudie på 66 av de langtidsklientfamilier som hadde svart på surveyundersøkelsen i 2008. Fokuset i rapporten var familiene og deres levevilkår, samt deres historie og erfaringer. Hovedfunnene fra rapporten var mangfoldig, men viser blant annet til at familier med stor problematikk får minst hjelp. Rapporten gir et innblikk i ulike familiers levekår, tillit i samarbeid med barneverntjenesten, konsekvensene av utfordringene til familiene, kontakt med barnevern over tid og barnevernets former for hjelp og intervensjon (Clifford m. fl., 2015).

Juridiske rammer for akuttarbeid

I barnevernloven §1-1 beskriver at barn og unge som lever under forhold som er skadelig for deres helse og utvikling skal få nødvendig og dekkende hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid (lovdata, 1992). Det er fire lovhjemler i barnevernloven som gjør det raskere og enklere i en beslutningsprosess av de akutte situasjonene som oppstår. I tilfellene det vurderes som ikke forsvarlig å bruke tiden det tar å gjennomgå en sak som behandles i Fylkesnemnda (lovdata, 1992). I det følgende vil jeg gjøre rede for det aktuelle juridiske rammeverket som foreligger

for akuttarbeidet, det vil si akutthjemlene som er rettet mot flytting i akutte omsorgsinstitusjoner som slik sett er relevant for mitt forskningsprosjekt.

Barnevernloven §4-6 Midlertidig flytting

En midlertidig akuttflytting kan forekomme som et frivillig hjelpetiltak eller gjennomføres ved bruk av tvang. I første ledd er barneverntjenesten pålagt en handleplikt til å sikre at barn «uten omsorg» blir ivaretatt på en betryggende måte, dersom foreldrene ikke motsetter seg det. Loven viser til at betegnelsen «uten omsorg» kan innebære at foreldrene er syke eller at barnet av andre grunner mangler tilstrekkelig omsorg. Et slikt tiltak kan ikke opprettholdes mot foreldrenes vilje (Oppedal, 2008, s.76). I barnevernloven § 4-6, andre ledd er vilkårene for en flytting at barnet blir «vesentlig skadelidende» av å bli i hjemmet. I dette tilfelle kan flytting skje uten samtykke fra foreldrene. Begrepet «vesentlig skadelidende» vil si at barnet utsettes for en skadelig situasjon ut fra dets alder. Det er høy terskel for å treffe et slikt vedtak hvor det foreligger en alvorlig krisesituasjon som gjør at barnet må flyttes (Oppedal, 2008, s.122).

Midlertidige akuttvedtak etter barnevernloven §§ 4-6 annet ledd, 4-9 første ledd, 4-25 annet ledd og 4-29 fjerde ledd skal umiddelbart sendes til godkjenning av Fylkesnemnda. På grunn av at vedtakene er midlertidige krever dette barneverntjenesten må vurdere om de skal oppheves, eller en begjæring om videre tiltak gjennom Fylkesnemnda. Videre begjæring til Fylkesnemnda skal gjøres snarest og innen seks uker etter barnevernloven § 4-6 annet ledd og § 4-9. Vedtaket er ikke gyldig dersom det ikke sendes til Fylkesnemnda innenfor fristen. Barneverntjenestens leder eller påtalemyndigheten har myndigheten til å treffe midlertidig akuttvedtak etter barnevernloven §§4-6 annet ledd, 4-25 og 4-29 fjerde ledd. Det er kun barnevernleder som kan fatte vedtak etter barnevernloven § 4-9 første ledd, siden den er av en annen karakter enn de andre akuttbestemmelsene. Det er kun barnevernleder personlig som har tildelt vedtaksmyndigheten, så den kan ikke delegeres til andre (Storhaug, 2020, s. 24).

Bufetat plikter etter barnevernloven § 2-3 annet ledd om å bistå barneverntjenesten med flytting av barn utenfor hjemmet, dette i akutte, langvarige og frivillige flyttinger. Plikten inntreer når barneverntjenesten forespør bistand. Bistandsplikten må ses i sammenheng med kravene om forsvarlighet til å finne et egnet sted for flytting (Storhaug, 2020, s. 23).

Barnevernets grunnleggende prinsipper

Barneverntjenesten som er en del av velferdsstaten er forankret i verdien at alle samfunnsborgerne skal ha status som verdig, ukrenkelig og verdifull. Velferdsstaten skal fungere som en kombinasjon av trygghets- og omsorgsordninger samtidig som det er kvalifisering og personlige styrkingstiltak. Et slags trygghetsnett som vil ivareta dersom livet viser motgang på ulike vis (NOU, 2000:12, s. 82).

Legalitetsprinsippet innebærer at det offentlige ikke kan gjøre inngrep i familier uten å ha hjemmel i loven for å gjøre det. Dersom barneverntjenesten beslutter inngrep i familien må det være forankret i prinsippene mildeste inngrep, barnets beste og det biologiske prinsipp. Med mildeste inngreps prinsipp menes det at barneverntjenesten må være bevisst behovet for involvering i de ulike familier og i hvilken grad det er behov for å oppnå målet. Varigheten av inngrepet må vurderes sammen med nødvendigheten i den aktuelle familien (NOU 2000:12, s. 92).

Det er ingen entydige føringer på hva som er barnets beste. I de tilfellene hvor foreldrene ikke klarer å gi tilstrekkelig omsorg og beskyttelse ovenfor barnet, må man finne en annen løsning. I dette henseende kan det være vanskelig for barneverntjenesten å vurdere hva som er barnets beste i et fremtidsperspektiv (NOU 2000:12, s.89). Det biologiske prinsippet handler om at tilknytning til biologiske foreldre skal anses som en ressurs for barnet, men samtidig vektlegges individuelt. Vurderingene viser til utfordringer når barneverntjenesten må vurdere belastningene barnet utsettes for å ha tilknytningen til foreldrene (NOU 2000:12, s.89).

Hjelpetiltak i barnevernet

Dersom barneverntjenesten mottar bekymringsmelding og gjennomfører en undersøkelsesprosess vil de vurdere om familien har behov for oppfølging videre ved hjelp av ulike tiltak. Hjelpetiltak er den største delen av barnevernets tiltak, det er en vid og mangfoldig virksomhet som vil variere i de ulike kommunene. Hjelpetiltak for barn som bor i hjemmet basert på frivillig samtykke anses som den vanligste formen. Bakgrunnen for vurderingene baserer seg på barneverntjenestens faglige kunnskap og kjennskapet til familien, samt barnets preferanser og tilgjengelige tiltak. Hjelpetiltakene kan inneholde terapeutiske intensive programmer, økonomiske ytelser og besøkshjems-ordninger. Målene for hjelpetiltak baserer seg ofte på styrking av foreldreferdigheter, styrke utviklingen til barnet,

nettverksarbeid og samarbeid med andre instanser, samt tilsyn og kontroll (Christiansen & Kojan, 2016, s. 98).

Barneverntjenesten kan beslutte å flytte barn utenfor hjemmet ved bruk av frivillighet eller tvang, både når den er planlagt og akutt. Grunnlaget til hvorfor barneverntjenesten fatter slike beslutninger handler om det enkelte barns hverdagsliv, utvikling, omgivelser og nære relasjoner. Det er ofte utprøvd ulike varianter av hjelpetiltak for en forbedring av situasjonen i hjemmet, som ikke fungerer tilstrekkelig for å ivareta det individuelle barnets behov (Christiansen & Kojan, 2016, s. 109). De vanligste bestemmelsene som brukes ved omsorgsovertakelse er i henhold til barnevernloven §§ 4-12 og 4-8, som krever at Fylkesnemnda fatter vedtakene. Det benyttes også tvangsvedtak siden de kan fattes uten foreldrenes samtykke. Dersom vedtaket fattes frivillig gjennom barnevernloven § 4-4 forutsetter det samtykke fra foreldrene og er ment for kortvarige flyttinger (Christiansen & Kojan, 2016, s. 110).

Hvorfor har vi barnevernsinstitusjoner?

Institusjoner blir ofte definert som et tilbud hvor ikke annet egner seg, for barna som ikke dekkes av helse- eller kriminalomsorg, og som ikke kan bo hjemme eller i fosterhjem. Det finnes ingen tydelig og avgrenset definisjon på hva barnevernsinstitusjoner er, eller hva de skal levere. Alle barnevernsinstitusjoner har en institusjonsplan som beskriver oppbygningen av organisasjonen, funksjon, metodikk, forståelsesramme og beskrivelser av miljøterapi og målarbeid. Prop. 106 L (BLD, 2012-2013, s. 74) viser til barnevernsinstitusjoner skal bidra for at barn har trygge rammer, utviklingsmuligheter, positive endringer i livet, økt og varig livskvalitet. Barna skal bli hørt og sett, tatt vare på, møtt med omsorg, stabilitet og forutsigbarhet. Institusjonstilbudet skal tilpasses det ulike barns behov. Institusjonsopphold er i utgangspunktet ikke vurdert som varige løsninger for barn som flyttes der, det skal ivareta barnet mens det bor der og bidra til fremtidsrettede mål etter endt institusjonsopphold (Grünfeld m. fl., 2020, s. 19).

Barn som flyttes i institusjon har ofte historikk med utprøving av ulike hjelpetiltak og fosterhjem før de flyttes i institusjon, som blir ofte anses som siste alternativ. Det kan også være tilfeller hvor enkelte barn ikke vil nyttiggjøre seg flytting i fosterhjem og derfor blir institusjon et bedre alternativ. Det finnes ulike begrunnelser til hvorfor barn flytter i barnevernsinstitusjon. Argumentasjonene for mindre bruk av institusjon kan grunngis i både

økonomiske og faglige argumenter (Grünfeld m. fl., 2020, s. 20).

Faglig akuttveileder for institusjon og beredskapshjem

Den faglige veilederen for akuttarbeid i institusjon og beredskapshjem gjelder akuttiltak i regi av kommune, stat, ideelle og private aktører. Den skal sikre en god og likeverdig praksis for å skape forutsigbarhet. Den beskriver kvalitetsmål som en prioritet for akuttarbeidet og som en ønskelig faglig praksis (Bufdir, 2015, s. 4). De ti kvalitetsmålene for akuttarbeidet er som følgende

1. Barnet får tiltak som er behovstilpasset, som skal evalueres underveis.
2. Barnet får informasjon om hva som skjer fremover
3. Barnet får muligheten til brukermedvirkning gjennom informasjon, har innflytelse og mulighet for å komme med tilbakemelding
4. Akuttiltaket sikrer at barnet får nødvendig helsehjelp i samarbeid med kommunen
5. Barnet skal oppleve ivaretagelse og respekt
6. Barnet skal oppleve mindre grad av stress og uro
7. Tvang benyttes i avgrenset form og alternativer for tvang skal utforskes
8. Barnet skal oppleve at fortid og nåtid på en meningsbærende måte bindes sammen
9. Relasjoner og nærmiljø som er viktig for barnet skal opprettholdes i samarbeid med barneverntjenesten
10. Barnet skal opprettholde barnehage eller skolegang i samarbeid med barneverntjenesten. Akuttiltaket skal opprettholde samarbeid for at barnet skal ha et egnet pedagogisk tilbud

Akuttarbeidet fordeles i utgangspunktet på to faser i et tidsrom på seks uker. Fase en omhandler selve inntaket av barnet, mens fase to beskriver arbeidet med barnet i tiltaket og få oversikt over situasjonen (Bufdir, 2015, s. 8). Det er rom for tolkning av kvalitetsmålene som kan variere blant ansatte og kommuner (Slettebø, 2018, s. 25).

Kontroll ved institusjonsbarnevernet

Regionskontorene i Bufetat har et ansvar for å føre tilsyn ved barnevernsinstitusjoner, hvor de følger vilkårene for godkjenning slik at institusjonen tilfredsstillt krav i henhold til lov og forskrifter. Dette i hovedsak etter samsvar med barnevernloven, kvalitetsforskriften, rettighetsforskriften og godkjenningsforskriften. Bufetat skal gjennomføre årlig kontroll, hvor særskilte tema som løftes frem blir vurdert ut fra innhentet informasjon om institusjonen og aktører som Statsforvalteren. Bufetat har i slike tilfeller ofte fokus på institusjonens målsetting, faglige metoder, endringer av målgruppe, antall plasser, turnus, ledelse og personale. Dersom Bufetat vurderer at institusjonen ikke tilfredsstillt kravene, skal de vurdere grunnlaget for videre drift og eventuelle nødvendige endringer for at institusjonen skal oppfylle kravene. Statsforvalter skal også gjennomføre minst to årlige tilsyn (Grünfeld m. fl., 2020, s. 39).

Barnet skal også få mulighet til å uttale seg ved tilsynsbesøkene, dersom deres alder og modenhet tilsier det. Barnet får muligheten til samtale uten følge av personal og skal bli informert om mulighetene til å kontakte tilsynsmyndighetene utenom tilsynsbesøk (Grünfeld m. fl., 2020, s. 39).

Samarbeid og kompleksitetsteori

Samordning mellom barneverntjenester og andre relevante instanser er ansett som en nødvendighet for det barnevernfaglige arbeidet. Manglende samarbeid er et gjentakende tema i en rekke offentlige utredninger, tilsynsrapporter og regjeringsdokumenter. Variasjonen av problematikken i de ulike familiene barneverntjenesten jobber med kan gjøre at utfordringene handler om at problematikken er vanskelig å håndtere, som bidrar til at samarbeid bare blir vanskeligere (Christiansen & Kojan, 2016, s. 179).

Det er fortsatt en bestrebelse å få til et bedre samarbeid mellom barneverntjenesten og andre samarbeidsinstanser. Grunnlaget til dette kan omhandle manglende kunnskap og kompetanse om samarbeid. Eller manglende erkjennelse på hva samarbeid innebærer i et helhetlig perspektiv med familier med sammensatte behov. Utfordringer i samarbeid kan også handle om at fagpersonene innehar lite kunnskap om hverandre, ulik problemforståelse, manglende rolle og ansvarsfordeling, makt-ubalanse og lite kompetanse om samarbeid (Christiansen & Kojan, 2016, s. 187).

For å tilsikte en bredere forståelse av hva samarbeid innebærer kan man dele det mellom samarbeidsmål, organisatoriske mål og individuelle mål. Samarbeidsmål handler om målene samarbeidspartnere er enige om og jobber mot. Organisatoriske mål handler om den spesifikke organisasjonen som blir en del av samarbeidet, her kan ofte to virksomheter ha ulike mål for hva de vil få ut av samarbeidet. De individuelle målene dreier seg om enkeltpersonenes mål innad i organisasjonen den tilhører for å samarbeide med andre instanser. Det er også uttalte og skjulte mål de forskjellige samarbeidspartene har for hverandre. Det kan by på kompleksiteter for de ulike målene organisasjonene har for å få til et felles samarbeid. Derfor blir forståelsen for de ulike målene viktig for å forholde seg til og få til et tilfredsstillende samarbeid for alle involverte parter (Huxham & Vangen, 2005).

For å bedre arbeide med barnevernssaker som er preget av usikkerhet og uforutsigbarhet kan man bruke kompleksitetsteori. Som er utviklet innenfor naturvitenskap og matematikk, men som kan være relevant å benytte innenfor samfunnsforskning. Kompleksitetsteorien baserer seg på et systemperspektiv som i barnevernfaglig sammenheng kan handle om familier med flere og sammensatte utfordringer som ikke kan forstås ut fra entydige årsakssammenhenger, men heller gjennom et samarbeid mellom ulike aktører og faktorer som påvirker hverandre (Christiansen & Kojan, 2016, s. 188). Man kan analysere gjennom kompleksitetsteori ved å studere familien, lokalmiljøet og samfunnet. Selv om aktørene innehar kunnskap om beskyttelse mot omsorgssvikt, barnemishandling og hva som bidrar til å forebygge, er vanskelig å forutsi når uforutsigbare hendelser vil inntreffe og alvorlighetsgraden rundt det. Et viktig utgangspunkt i slike saker er at de er vanskelige å fortolke på grunn av kompleksiteter og sammensatthet. I slike saker hvor man samarbeider er åpenheten viktig. Spesielt rundt dette med kunnskap og ferdigheter som ikke trenger å stå sterkere hos de ulike samarbeidspartene for å kunne vurdere disse sakene (Christiansen & Kojan, 2016, s. 189).

For tilegne seg en læreprosess med utvikling av kunnskap begrunnet i konkrete erfaringer blir samhandling og muntlig kommunikasjon viktig. For å få en enklere forståelse av kompleksitetene barneverntjenesten jobber med kan man skille mellom begrepene «wicked problems» og «tame problems». «Wicked problems» innebærer ofte komplekse problemer som motsetter seg tolkninger og løsninger. Mens «tame problems» lar seg lettere definere, samt er den enklere å løse og avgrense. Ved å sortere slik kan man forutsi kompleksiteten rundt hvordan samarbeidet forventes å bli, som også kan være viktig å dele åpent med samarbeidspartene for å skape en felles forståelse at slike saker oppleves krevende (Christiansen & Kojan, 2016, s. 189).

I dette kapitlet har jeg redegjort for det teoretiske rammeverket og noe eksisterende forskning. Dette for å gi en forståelse på aktuell forskning, samt vise hvordan det teoretiske rammeverket kan påvirke akutfaglig arbeid for barnevernskonsulenter og miljøterapeuter. Ved å ha innblikk i tematikken kan man lettere forstå barneverntjenesten og miljøterapeuters arbeidshverdag, samt gi en bedre oversikt når hovedfunnene i denne masteroppgaven presenteres. Derfor belyser jeg juridiske rammer, barnevernets grunnleggende prinsipper, hjelpetiltak, barnevernsinstitusjon ansvarsområde og systematisering, samarbeid og kompleksitetsteori.

3. Metode

Dette kapitlet omhandler metoden jeg brukte for å få kunnskap knyttet til min problemstilling som ønsker å utforske miljøterapeuters erfaringer i samarbeid med barneverntjenesten.

Kapitlet gir en kort redegjørelse for mitt vitenskapsteoretiske standpunkt og beskrivelse av den kvalitative datainnsamlingen. I noen av underkapitlene kommer jeg innom metodiske betraktninger på refleksjoner jeg har hatt under prosessen. Videre diskuteres oppgavens validitet, reliabilitet, generalisering, potensielle feilkilder og etiske betraktninger.

Valg av metode

Valget mellom kvalitativ og kvantitativ forskning kan anses som et vitenskapsfilosofisk standpunkt og hensiktsmessig valg, men er også knyttet til problemstillingen man ønsker utforske. Kvantitativ forskning omhandler ofte sosiale fenomener hvor man kan måle og konkretisere resultater, hvor den er opptatt av årsaksforklaringer. Imidlertid kvalitativ forskning omhandler at den sosiale verden blir laget av individer sine handlinger, altså at sosiale fenomener er ulike ut fra konteksten de opptrer i. Det som kan anses som mest karakteristiske skille mellom metodene er avstanden til fenomenet som studeres. Det kvalitative er opptatt av nærhet og observasjon av et mindre antall objekter, mens i det kvantitative har forskeren lite nærhet til fenomenet som skal forskes (Ringdal, 2018). Valget av problemstilling og hvordan jeg ønsket å utforske den gjorde at kvalitativ metode ble et hensiktsmessig valg. Det virket appellerende å kunne få møte informanter og høre deres beskrivelser, meninger og opplevelser. I motsetning til å få samlet inn informanter sine meninger gjennom et spørreskjema og derfor ikke få muligheten til å spørre om utdypende svar eller observere kroppsspråk. Informantenes erfaringer og opplevelser som knyttes til det kvalitative metoden med nærhet og fordyping i et mindre antall objekter.

Metoden kan forstås som rammeverket til hvordan forskningen gjennomføres. Jeg er inspirert av metoden Grounded theory, som brukes for å frem forståelse og forklaring på felt hvor mennesker er i samhandling. Det er forankret i innsamling av data og i samhörighet med forskningsfeltet. Startfasen til datainnsamlingen skal være åpen og systematisk uten forhåndsbestemte ideer for dataene utfall. Grounded theory er systematisk, men samtidig fleksibel på sine retningslinjer for å innhente samt analysere kvalitative data for å konstruere

teorier fra datainnsamlingen. Den har en tilnærming fra empiri til teori, som også blir kalt induktiv. Grounded theory starter med induktive data og lager gjentagende strategier slik at det går frem og tilbake mellom data og analysen. Dette gjennom komparative metoder, det gjør at man holder seg involvert med data og lager analyser (Charmaz, 2014). Ved å bruke Grounded theory, som regnes som fullstendig induktiv innebærer det at forskeren er bevisst egne teorier og ikke lar dette påvirke datamaterialet. Dette blir også kalt «Epoche», som vil si at man klarer å betrakte ting på en annen måte, at man klarer å legge sin forforståelse til side og betrakte fenomener med åpent sinn. Ved å ha en slik fremgangsmåte blir forskeren bevisst egne fordommer, synspunkter og antagelser som gjelder fenomenet som forskes på, slik at det kan være lettere å møte med et åpent sinn (Postholm, 2017).

Vitenskapsteoretisk ståsted

Min vitenskapsteoretiske posisjonering i denne masteroppgaven har et fenomenologisk hermeneutisk ståsted. Fenomenologien har røtter fra Husserls filosofiske perspektiver, han var opptatt av å studere erfaring med sitt reflekterende selv. Fenomenologien handler om at man ønsker å forstå ulike sosiale fenomener gjennom informantens opplevelser og perspektiv (Jenssen m. fl., 2020, s. 109). Fenomenologisk forskning handler om å skape forståelse for meningsfulle, konkrete relasjoner som er tilstede i en erfaring, knyttet til en bestemt situasjon i en spesifikk kontekst (Postholm, 2017, s. 43). I mitt forskningsprosjekt er jeg opptatt av miljøterapeutenes erfaring og rike beskrivelser om hvordan de opplever samarbeid med barneverntjenesten som jeg møter med et fenomenologisk hermeneutisk perspektiv. Fenomenologer er altså opptatt av å illustrere hvordan mennesker opplever fenomener i deres perspektiv på livet, mens hermeneutikere er interessert i fortolkningen av hva som gir underliggende mening (Brinkmann & Kvale, 2019).

Hermeneutisk forståelsesteori ble først fremhevet av historiker Wilhelm Dilthey.

Hermeneutikk betyr fortolkningslære, altså å forsøke å finne frem til en underliggende mening eller gi klarhet. Det kan anses som at man tolker og forsøker forstå grunnlaget av menneskelig eksistens. Hermeneutikken er humanistisk orientert og ønsker å skape forståelse for grunnleggende menneskelig eksistens, gjennom å se på mennesker sine handlinger, språk og livsytringer (Dalland, 2013). Ved at jeg bruker et fenomenologisk hermeneutisk perspektiv får jeg muligheten til å fortolke erfaringene informantene mine har, ikke kun se hver enkelt informants erfaring hver for seg. På denne måten får jeg et bredere og rikere utgangspunkt for

å analysere datamaterialet. Problemstillingen søker etter forståelse for erfaringene informantene har vedrørende samarbeid med barneverntjenesten. Samtidig belyses ulike faktorer rundt samhandling for ulike forhold knyttet til felles ansvar om god omsorg og utviklingsstøtte til ungdom under det offentliges omsorg i en akutt fase. Ved at jeg har vitenskapsteoretisk ståsted som er fenomenologisk hermeneutisk i min studie ga større mulighet til å kunne fordype meg i og fortolke de ulike funnene.

Ved at man bruker en fenomenologisk datainnsamling kan det virke som man utforsker fenomener på en nokså naiv måte. Det å foreta en analyse uten det fortolkende perspektivet ville vært mangelfullt. Ricœur var opptatt av å vise fenomenologien og hermeneutikkens gjensidige avhengighet. Hans engasjement vedrørende fokuset på fenomenet slik det umiddelbart viser seg og slik vi tydelig kan beskrive det, men også fokuset på meningsdimensjonen som er i enhver erfaring som krever en språklig fortolkning (Jenssen m. fl., 2020, s. 120). Empirien i min masteroppgave handler om miljøterapeuters erfaringer, opplevelser og meninger i samarbeid med barneverntjenesten. Fenomenologien baserer seg på de subjektive opplevelsene. Jeg som forsker forsøker å studere ut fra perspektivet informantene gir og med en hermeneutisk tilnærming. Empirien er det som skal løftes frem fra forskningsprosjektet, men den teoretiske rammen og erfaringene mine er med å former forforståelsen jeg har i møte med empirien.

Semistrukturert intervju

Semistrukturert intervju er ofte brukt i tilfeller hvor man ønsker å belyse hverdagslige temaer som forstås fra informantenes perspektiv. Det kan på noen måter virke som en samtale i hverdagen, men at formålet er profesjonelt. Når det er semistrukturert er det verken er åpen samtale eller lukket spørreskjema. Utgangspunktet er en intervjuguide som omfatter visse temaer og kan inneholde forslag til spørsmål (Brinkmann & Kvale, 2019, s. 46). I mitt forskningsprosjekt er jeg ute etter informanter som deler sine erfaringer gjennom en hverdagslig samtale. Ved å bruke semistrukturert intervju har jeg en oppfattelse av å få rike data gjennom en naturlig, men sådan styrt intervjuform. I henhold til problemstillingen og metodikken er semistrukturert intervju dekkende for dataene jeg ønsker å fremheve.

Intervjuguide

I semistrukturerte intervju har man ofte en intervjuguide med ulike spørsmål og tematikk som skal besvares. Samtidig er det slik at rekkefølgen av spørsmålene kan endres og formuleringen av spørsmål, dette for å følge svarene og opplevelsene informantene deler. Man ønsker med andre ord å forstå informantens synspunkt, betydningen av opplevelsene og beskrivelsene. Intervjueren er sitt eget forskningsredskap som krever at man har kunnskap og interesse for forskningstemaet og interaksjonen man har med informantene under intervjuet (Brinkmann & Kvale, 2019, s. 166).

For å lage intervjuguide brukte jeg retningslinjer fra faglitteraturen samt diskusjoner med veileder. Jeg ønsket å ha en intervjuguide som stilte spørsmål i henhold til problemstillingen, og at de ble stilt på en måte som utløste at man ønsket å dele. Brinkmann & Kvale (2019, s. 167) benevner ulike spørsmålstyper, som: introduksjonsspørsmål, oppfølgingsspørsmål, inngående spørsmål, spesifiserende spørsmål, direkte spørsmål, indirekte spørsmål, strukturerte spørsmål og fortolkende spørsmål. Disse spørsmålstypene ble brukt som inspirasjon mens jeg lagde intervjuguiden. Samtidig var jeg bevisst på å tillate taushet i intervjuene, som et virkemiddel til selv å resonnerer og mulighet for at informanten kunne dele mer.

Alle informanter fikk tilbud om å se gjennom intervjuguiden på forhånd, som alle informantene ønsket. Her påpekte jeg at det kunne forekomme endringer og oppfølgingsspørsmål underveis. Jeg benyttet samme intervjuguiden i alle intervjuene, men gjorde små justeringer underveis, samt at det forekom ulike oppfølgingsspørsmål til de ulike informantene. Intervjuguide ligger i vedlegg 3 side 73.

Samtykke

Informert samtykke handler om at informantene skal ha innsikt i forskningsprosjektets formål og hovedtrekk. Informantene må informeres at det er frivillig deltakelse og de kan trekke seg fra prosjektet til enhver tid. Samtykke baserer seg på prinsipper som skal respektere menneskers evne til fatte beslutninger og informantene ikke skal ta skade av forskningen (Brinkmann & Kvale, 2019). Alle informantene fikk under rekrutteringsprosessen tilsendt informasjonsskriv og samtykkeskjema, samtidig fikk de kontaktinformasjon dersom det ble behov for å diskutere innholdet i forkant. Innledningsvis i intervjuet fikk informantene

gjentatt innholdet i informasjonsskrivet og samtykkeskjema. De signerte samtykkeskjema før de fysiske intervjuene. Ved de digitale intervjuene fikk de signere noen dager i forkant.

Informantene ble også informert om forskningsprosjektets konfidensialitet. Konfidensialitet betyr at dataene de deler ikke kan spores tilbake til informantene (Brinkmann & Kvale, 2019). Dette ble løftet frem ved hvert intervju. Under transkriberinger ble intervjuene anonymisert, det var kun intervjuer og veileder som hadde tilgang til å se transkripsjonene.

Samtykkeskjema ligger i vedlegg 2 side 72.

Rekruttering og utvalg

Utvalget av informanter avhenger av hva man ønsker å få informasjon om, samt dybden av informasjon man ønsker. I kvalitative intervjustudier kan man se det som en hovedregel at man velger informanter som av forskjellige grunner kan uttale seg om det valgte temaet. Som blir kalt strategisk eller teoretisk utvalg (Tjora, 2017). Med tanke på oppgavens problemstilling om å utforske ansatte på akutte omsorgsinstitusjoner sine erfaringer med samarbeid med barneverntjenesten, ble det hensiktsmessig å rekruttere miljøterapeuter, altså et strategisk utvalg. Jeg vil benytte meg av at ledere på ulike institusjoner for å formidle at jeg ønsket å komme i kontakt med miljøterapeuter.

Det jeg ønsket i forkant av forskningsprosjektet var en variasjon av informanter fra Sør til Nord i Norge og antall informanter ønsket jeg tolv stykker. Men når det kom til rekrutteringen hadde jeg ikke hell med å engasjere noen lengre nord enn Trøndelag. I mitt forskningsprosjekt hadde jeg som utvalgsriterier å intervju med miljøterapeuter med sosialfaglig utdannelse som hadde jobbet innenfor akutt omsorgsinstitusjon i halvannet år eller mer. Jeg gjorde unntak for utvalgsriteriet på to av informantene som jobbet som avdelingsledere ved akutt omsorgsinstitusjon. Dette med grunnlag at informasjonen kunne gi en annen dimensjon enn ved at det bare var miljøterapeuter, så viste det seg at de også hadde med seg årevis av erfaring innen akuttarbeid i ulike roller. Intervjuene av avdelingslederne ble gjennomført med samme intervjuguide og alle intervjuene ble vektlagt i lik forstand.

Rekrutteringen av informanter var i hovedsak gjennom bruk av e-post og telefon. Jeg jobbet ut fra en liste over alle akuttinstitusjonene i Norge på Bufdir sine sider (Bufdir, 2022).

Deretter sendte jeg ut e-post til ledelse ved institusjonene med formålet for forskningsprosjektet, samt informasjonsskrivet som vedlegg. Jeg fikk tilbakemelding fra flere

private institusjoner og ideelle virksomheter om at de ikke var akutte omsorgsinstitusjoner, men at de kunne ta imot særskilte tilfeller av akuttflyttinger hvor det var planlagt lengre flytting.

Mange av avdelingslederne svarte på e-posten at de videresendte til kollegaer eller at de ønsket å ta det opp på personalmøter. Jeg benyttet meg også av å dele forespørselen ved noen fagforum via Facebook, samt meldinger til bekjente om å dele informasjonsskrivet med aktuelle kandidater de hadde i nettverket sitt. Responsen var variabel, og det var en prosess som tok noen måneder. Tjora (2017) påpeker at rekruttering av informanter ofte kan være utfordrende, hvilket den også var i mitt tilfelle. Denne prosessen krevde at jeg sendte påminnende e-poster og ringte ledere for å høre om de hadde formidlet min henvendelse. De fleste informantene fikk jeg via at engasjerte avdelingsledere og andre bekjente formidlet behovet for informanter. Avdelingsledere og mine bekjente var ikke kjent med om noen og eventuelt hvem som ble informanter i min masteroppgave. De ti informantene som bidro til forskningsprosjektet tilhørte seks ulike arbeidsplasser.

Gjennomføringen av intervjuene, samt metodiske refleksjoner

Jeg gjennomførte intervjuene på ulike møterom samt noen av de gjennom digitale videomøter. Jeg satt bevisst av god tid for hvert intervju siden mange kan oppleve at en kort uformell samtale før selve intervjuet gjør at det blir en mer avslappet situasjon under intervjuet (Tjora, 2017). I forkant av intervjuet laget jeg en presentasjon av forskningsprosjektet. Jeg startet alle intervjuene med å takke for at de ønsket å bidra i forskningsprosjektet og uttrykte engasjement for å lytte til deres opplevelser. Jeg gjentok også viktig informasjon fra informasjonsskrivet, samtykkeskjema, taushetsplikt, anonymisering, samt min interesse og nysgjerrighet for feltet. Informasjonsskrivet ligger som vedlegg 1 side 69.

I de første intervjuene fortalte jeg om egen yrkeserfaring innen akutt omsorgsinstitusjon og i barneverntjenesten, dette for at jeg ønsket å vise en bevissthet om mine erfaringer og at jeg ikke ønsket å påvirke de under intervjuet. Etter å ha sagt dette til de første informantene reflekterte jeg på om det egentlig var nødvendig å si. På den ene siden tenkte jeg at det var viktig informasjon for å skape gjensidig trygghet, tillit og forståelse. Jeg vurderte på en annen side at det var uvesentlig for deres erfaringer og opplevelser, samtidig merket jeg at den ene informanten henviste til flere ting underveis som den forventet jeg hadde kunnskap om, og ikke forklarte like inngående. Jeg drøftet med veileder om det kunne være mitt underliggende

behov for å vise at jeg hadde erfaringer og tanker rundt temaet. Selv om dette var noe jeg hadde tenkt mye på at ikke skulle komme frem i min rolle som forsker. Jeg valgte derfor å ikke informere de resterende informantene om dette.

For at informanter skal beskrive sine tanker og meninger er det avgjørende å skape en god kontakt. Et godt utgangspunkt for å dele er at intervjuer viser interesse, lytter oppmerksomt, samt viser forståelse og respekt ovenfor informanten (Brinkmann & Kvale, 2019). Både i forkant og underveis av intervjuene var jeg opptatt av å skape et trygt og behagelig rom, møte informantene som et vennlig medmenneske med nysgjerrighet og at de ikke skulle føle ubehag med det de uttalte seg om. Dette ble også benevnt i intervjuene.

De første fem intervjuene ble gjennomført ulike steder i landet, dette på møterom ved arbeidsplassen, hjemmet deres, bibliotek og grupperom på universitetet. For meg ble det en helt annen opplevelse av informantens beskrivelser og opplevelser ved et fysisk møte. Ved å møtes fysisk følte jeg det ble et annet rom for «småprat» både før og etter, samtidig virket det som de følte seg mer avslappet og tryggere enn ved digitale møter. Jeg la merke til at det ble brukt lengre tid på de fysiske intervjuene. De siste fem intervjuene ble gjennomført gjennom digitale videomøter, dette i henhold til at det var stor smittespredning av Covid 19 på tidspunktet og smittevern hensyn måtte tas. Jeg opplevde de digitale intervjuene som mer konkrete og korte, selv om jeg prøvde på samme måte som de fysiske intervjuene å skape et behagelig og trygt rom ved å stille oppfølgingsspørsmål, og være åpen og nysgjerrig. Det ble ikke like naturlig å ta noen minutter for «småprat».

Jeg gjorde meg noen undringer på om videomøter kanskje gjør det hele mer formelt og konkret. Man får ikke delt det samme fysiske rommet og sanseintrykkene og man mister mye av de naturlige og hverdagslige omstendighetene man deler i et fysisk møte. Alle informantene jeg intervjuet opplevde jeg som lette å prate med, og det var lite stillhet underveis. I forkant av intervjuene testet jeg ut intervjuguiden og lydopptakeren på eget nettverk. Det kan være en styrkende faktor som forsker å trene seg opp gjennom rollespill for å lettere komme inn i rollen og ha mer naturlig forhold til intervjuguiden (Postholm, 2017). Det opplevdes som en positiv faktor i møte med informantene når man har et trygt og naturlig forhold til intervjuguiden og til intervjusettingen. Det var med bevissthet jeg lyttet med interesse til hva informantene sa og kom med relevante oppfølgingsspørsmål der de dukket opp. Det lengste intervjuet varte i halvannen time, mens det korteste femti minutter.

Under intervjuene hadde jeg med meg notatbok for å notere stikkord fra intervjuet og eventuelle oppfølgende spørsmål. Etter hvert intervju satt jeg alltid noen minutter og skrev ned umiddelbare tanker, inntrykk og tolkninger i boken. Med andre ord var analyseringsprosessen smått i gang. De kom også til nytte når jeg skulle starte analyseringsprosessen, for å få et tilbakeblikk til hvordan jeg opplevde intervjuet. De siste par intervjuene merket jeg at hadde nådd metningspunktet, dette var noe veilederen min nevnte for meg i forkant at kunne dukke opp. Man kan rett og slett føle seg nokså ferdig med intervjuguiden og gjennomføring av intervju, og mer klar for å ta steget videre til analyseringen.

Lydopptak

Ved bruk av intervju er det vanlig å bruke lydopptaker, for å få visshet om alt som blir sagt, samt at intervjuer kan konsentrere seg mer om kommunikasjonen og flyten i intervjuet underveis. Informanter skal informeres i forkant om bruk av lydopptak og må samtykke til bruken (Tjora, 2017). Jeg valgte å bruke lydopptaker av nettopp denne grunnen, så fokuset mitt heller kunne være å notere informasjon, observasjoner og lage oppfølgings spørsmål. Med så mye informasjon var det for meg en nødvendighet og styrke å kunne bruke lydopptaker. Informantene fikk informasjon om bruk av lydopptaker på forhånd, ble forsikret om sikker oppbevaring av filen og at den ble slettet etter bruk. Det opplevdes ikke problematisk med benyttelse av lydopptaker under intervjuene, den fikk lite oppmerksomhet av å ligge ubemerket på bordet. Om noen av informantene ikke hadde samtykket til lydopptaker ville jeg skrevet notater. Dette ville nok mest sannsynlig påvirket resultatet av informasjonsdelingen noe.

Transkribering

Ved å transkribere fra muntlig til skriftlig form blir intervjuene strukturert slik at de er enklere å analysere (Brinkmann & Kvale, 2019). Transkriberingen av intervjuene mener mange at burde gjøres etter hver datainnsamling. Under transkriberingsarbeidet foregår det kontinuerlige analyser, derfor får man et helt annet utbytte når forskeren transkriberer selv (Postholm, 2017). Det var et mål å få gjennomført transkriberingen av hvert intervju fortest mulig og før jeg startet på neste intervju. Det viste seg å være vanskelig å innfri. På grunn av

at flere av intervjuene ble gjennomført med tette intervall ble ikke dette gjennomførbart like effektivt som jeg hadde planlagt, da transkriberingen var en mer tidkrevende prosess enn jeg først anså. Ved å gå gjennom og skrive alt ned fikk jeg en opplevelse av gjenta intervjuet, som på en måte kan ses på som starten av en analyse. Grounded theory er en metode som fortløpende sammenligner og lager hypoteser underveis (Charmaz, 2014). De ti intervjuene resulterte i 63 691 ord og 136 sider.

Analyse av det kvalitative materialet

Etter gjennomføringen av alle intervjuene og transkriberingsarbeidet tok jeg bevisst en måneds pause. Dette for å få avstand fra det hele, for så å kunne se på arbeidet med nytt blikk. Analyseringen var så vidt påbegynt gjennom datainnsamling og transkribering. Jeg startet etter pausen med å lese faglitteratur på analyseprosessen, i tillegg deltok jeg på en workshop ved Norsk teknisk- naturvitenskapelige universitet om analyse. Det er for mange en barriere med selve analysen, når denne fasen kan virke mer utydelig og omfattende enn selve datainnsamlingen (Tjora, 2017).

Analysearbeidet i Grounded theory som mitt forskningsprosjekt er inspirert av, er delt inn i tre faser som heter åpen koding, aksial koding og selektiv koding. I åpen koding setter forskeren navn på og kategoriserer fenomener ved en nøye gjennomgang av datamaterialet. Slik at det settes et navn som representerer fenomenet. Underveis vil man få utallige navnelapper på fenomener, da kan forskeren videre gruppere begrepene de er klassifisert under (Postholm, 2017). Jeg gikk grundig gjennom hvert av intervjuene på nytt, for så lage koder som jeg markerte i intervjuene.

I den aksiale kodingen relaterer man kategoriene til subkategorier slik at forklaringene av fenomenet blir presise. For å komme frem til subkategorier må forskeren se på når, hvorfor, under hvilke omstendigheter denne kategorien kom. Målet er å spesifisere en kategori eller fenomen ved å se på de ulike forholdene som de er laget av (Postholm, 2017). Jeg gikk på nytt gjennom alle intervjuene, så over markeringene med koder, for så å lage kategorier som jeg førte inn i skjemaet for hvert enkelt intervju. Hvert intervju fikk et eget skjema med tre bolker som var delt inn i informantens utsagn, kategorier og teoretiske kategorier/begrep.

I den selektive kodingen er målet å finne kjernekategoriene som representerer forskningens hovedtema, samtidig som den systematisk skal relateres til de andre kategoriene. Her skal

forsker utvikle begreper og modeller som skal være hjelpelike til å forstå fenomenet som er studert. Analyseformen kan ikke ses som en steg for steg prosedyre, de ulike analysefasene kan gå over i hverandre (Postholm, 2017). Etter å ha gått gjennom alle intervjuene flere ganger og kommet frem til mange ulike kategorier, sorterte jeg ut de viktigste og mest gjentakende kjernekategoriene som utformet hovedfunnene. Jeg hadde først åtte hovedfunn, som jeg hadde en grundig gjennomgang på hva de egentlig omhandlet. Hvor jeg kom frem til at tematikken omhandlet og utfylte hverandre som resulterte at det ble fire hovedfunn. Jeg laget ikke teoretiske begrep, men kom frem til de fire ulike temaene for videre utforskning. Jeg bemerket meg her at to av funnene var betydelig mer omfangsrike.

Som metoden beskriver og jeg erfarte i analyseprosessen følger man ikke en prosedyre, men var frem og tilbake gjennom de ulike fasene i analyseringen for å få frem hva egentlig empirien formidler.

Analyseprosessen resulterte i tema med innhold som gjentok seg i empirien fra analysen. Følgende tema var barnevernfaglige vurderinger, ulikhet, systemforståelse og samarbeid.

Validitet, reliabilitet og generalisering

Det anses som en nødvendig del av forskning at man tester funnene mot kriteriene til validitet, reliabilitet og generalisering, slik får man en indikasjon på kvaliteten til forskningen. Møtet informant og forsker har er tidsbestemt og enkeltstående (Postholm, 2017 s.169). Min forforståelse, kunnskap og erfaring omkring temaet kan betraktes som en ulempe i prosjektet, men også som en ressurs. I analysen er det viktig å gjøre rede for hvordan mitt eget perspektiv kan påvirke forskningsarbeidet.

Validitet

Validitet dreier seg om metoden faktisk gransker det som var intensjonen den skulle undersøke, og i hvilken grad stemmer teksten overens med virkeligheten. Validitetskriteriet handler om fortolkningene blir riktig dokumentert og er konsekvente. Innenfor fenomenologisk forskning kan man stille seg kritisk til om resultatene er troverdige og sannsynlige. For å oppnå dette må leseren klare å følge forskningsprosessen ved å se spillereglerne forskeren har brukt i de ulike fasene (Postholm, 2017, s 170). Jeg har forsøkt å

fremvise åpenhet til hvordan forskningen er praktisert, benyttet meg av åpne- ikke ledende spørsmål, direkte transkribering, redegjort for datagenereringsmetode og teoretiske innspill i analysen.

Hvordan forsker formulerer spørsmålene og informantens utsagn kan vurderes validiteten av (Postholm, 2017, s 170). Jeg har bevisst prøvd å formulere spørsmålene slik de står i intervjuguiden, men informantens ulike tolkning kan variere i svaret de kommer med. Tjora (2017, s. 234) benevner at noe av det viktigste er at forskningen er innenfor rammene av faglighet, bundet til annen relevant forskning.

Reliabilitet

Reliabilitet kan også beskrives med begrepet pålitelighet. I fenomenologisk forståelse er det en fordel av at informantens intervju varierer, som viser et bredt og balansert bilde av temaene som blir belyst. Ikke at resultatene reproduseres og gjentas som kan være ønskelig innenfor andre forståelser. Forskere innenfor fenomenologien bruker ofte pålitelighet istedenfor reliabilitet, hvor de er opptatt om forskningen er ryddig gjennomført (Postholm, 2017, s.169).

Påliteligheten i en forskningsoppgave kan ha ulike utfordrende faktorer. Jeg har hatt bevissthet om å sikre best mulig kvalitet i forskningsoppgaven. I intervjuguiden har jeg prøvd å stille åpne spørsmål, som gjør det enklest mulig for informantene å dele av sine opplevelser og tanker. Jeg har vært opptatt av formuleringen av spørsmålene slik at de ikke opplevdes som ledende. Formulering av spørsmål og ulike individuelle tolkninger kan ha påvirket svarene til informantene, men dette opplevde jeg i liten grad. Transkriberingen er direkte skrevet fra muntlig til skriftlig språk, som i tilfeller kan innebære noen forskjeller som man kan stille seg kritisk til påliteligheten. Under transkriberingen kan man undre på om overføringen fra den muntlige til skriftlige formen kan anses som gyldig (Brinkmann & Kvale, 2019).

Så kan man også stille seg kritisk til at jeg har erfaring, interesse og engasjement innenfor akuttinstitusjon og barneverntjeneste, dette kan man se på ulike måter. At man har kunnskap på feltet kan være en fordel når det kommer til presise spørsmål og vinklinger, men en ulempe dersom man tar med seg forutinntattheter (Tjora, 2017, s. 235). Mitt arbeide med masteroppgaven har krevd en bevissthet gjennom hele prosessen, forsøkt å ikke bli styrt av

egne meninger, erfaring og teorier, men møte det hele med åpenhet, nysgjerrighet og faglig utvikling.

Generalisering

Generalisering er et viktig mål innenfor samfunnsforskning, i implisitt eller eksplisitt grad. Generalisering eller overførbarhet som det ofte benevnes innenfor kvalitativ forskning. Enkelte opplever at overførbarhet blir en begrensende benevnelse. Generalisering er knyttet til funn eller tolkninger i en undersøkelse, men kan brukes i andre sammenhenger også. (Tjora, 2017, s. 238).

Metodisk sett er Grounded theory opptatt av empiriens budskap, mens den teoretiske kunnskapen er med å former for forståelsen, samt knytter drøftinger til annen relevant teori. Min masteroppgave er en liten studie og funnene gir ikke et stort grunnlag for å generalisere. Funnene kan derimot gi et verdifullt innblikk i enkelte miljøterapeuters erfaringer og opplevelser i samarbeid med barneverntjenesten. Derimot langt fra en fasit på alle miljøterapeuters opplevelser rundt samarbeid med barneverntjenesten. Masteroppgaven er heller ikke gjennomført med mål om å komme frem til en generell forståelse, men kunne belyse problemstillingen for å få videre kunnskap om ulike opplevelser og gi et bredere innblikk i tematikken.

Potensielle feilkilder

Jeg hadde i utgangspunktet planlagt å gjennomføre alle intervjuene mine fysisk, men valgte å gjennomføre noen intervju gjennom digitale videointervju. Gjennomføringen av digitale videointervju kan i dette tilfelle være en potensiell feilkilde. Jeg drøftet med min veileder på forskjellene på fysiske og digitale intervju. Jeg opplevde de fysiske intervjuene hadde et annet utbytte, både i relasjonen til informant, helhetsinntrykk, samt i mengden data. Muligens var noen av de digitale intervjuene preget av at det var slutten av datainnsamling og metningspunktet begynte å nærme seg. På en annen side ble det ikke naturlig for meg å få til samme type relasjon digitalt enn hvis jeg hadde møtt informantene fysisk. Det finnes utallige erfaringer og vurderinger ut fra hvordan man opplever de digitale møtepunktene versus de fysiske. Dette kan også ha sammenheng med hvilken type informasjon man ønsker å gi og få, samt hvilke tema man berører.

Bruken av intervju som datainnsamlingsmetode kan være en potensiell feilkilde.

Kommunikasjonsprosessen og misforståelser til hvordan man ordlegger seg kan oppstå, det kan være dialekt og ulik bruk av begreper, samt problemer med lyden til lydopptaker. Dette kan føre til at transkriberingen av intervjuet kan gi annet innhold, som påvirker påliteligheten. Jeg var derfor opptatt av å ha oppfølgings spørsmål under intervjuene, samt at alle fikk tilbud om å lese gjennom transkribert materiale i etterkant. Her varierte det om det var noe de ønsket eller ikke.

Som forsker med et fenomenologisk perspektiv vil kvaliteten på undersøkelsen gjenspeile seg gjennom evnen forskeren har til å behandle og tolke dataene den samler inn (Postholm, 2017, s. 136). Mitt perspektiv på verden og tematikken jeg er opptatt av vil påvirke hele forskningsprosessen. Gjennom masterstudiet har forelesere kommet med flere tips til utføringen av kvalitativ forskning, men som i det meste annet krever vel også dette øvelse og kunnskap. Jeg har tatt høyde for at det er første gangen jeg har gjennomført en forskningsundersøkelse, derfor vil det sannsynligvis innebære at jeg har et forbedringspotensial. Ved å være åpen til egen selvbevissthet, forutinntatthet og opplevelser som kan påvirke, har jeg gjort mitt beste i å behandle datamaterialet. Jeg vært innstilt å ha et åpent sinn i møte med de ulike delene av forskningsundersøkelsen. Derfor håper jeg at det har ført til at informantene delte sine subjektive opplevelser og tanker.

Etiske betraktninger

Etiske betraktninger er noe man må forholde seg til gjennom hele forskningsundersøkelsen. Brinkmann & Kvale (2019, s.104) henviser til tre etiske retningslinjer som er viktig i en kvalitativ forskningsprosess, dette er informert samtykke, konfidensialitet og konsekvenser som jeg tidligere belyste. Mine informanter fikk i forkant av intervjuet tilsendt informasjonsskriv, samtykkeskjema og intervjuguide, hvor det også ble fremhevet at de gjerne måtte ta kontakt i forkant dersom de lurte på noe. Under selve intervjuene ble informasjon repetert og samtykkeskjema signert før intervjuet. De som gjennomførte intervjuet digitalt, fikk muligheten til å levere skjemaet noen dager i forkant av intervjuet.

Konfidensialitet handler om dataene deltakerne deler, og viktigheten av anonymisering. Informantene har rett til privatliv, og dette er ikke uten etiske og vitenskapelige dilemmaer (Brinkmann & Kvale, 2019, s. 106). Det handler også om oppbevaring av lydfiler og transkripsjoner. Jeg forsikret informantene i forkant av intervjuet at anonymisering ville

gjennomføres i transkriberingen, de fikk også muligheten til å gå gjennom i etterkant. Mulig det var en betryggende faktor for flere informanter at det var deltakere fra hele landet kunne delta og ikke knyttet til bestemt arbeidsplass. Lydfiler ble oppbevart under et sikkert system anbefalt av Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet og slettet etter transkribering. Alt av datamateriale ble anonymisert og eneste endring jeg fikk av transkriberingsresultatet var en informants uttalelser i henhold til alder som ble sagt feil.

Konsekvensene av en kvalitativ undersøkelse er en viktig faktor, risikoen for å skade en informant skal være lavest mulig. Forsker må være bevisst at informanter kan dele opplysninger som de angret på i ettertid eller at de kan få reaksjoner på transkriberinger de ikke kjenner seg igjen i (Brinkmann & Kvale, 2019, s. 106). Kommunikasjon med informanter både før, under og etter intervjuet er viktig. Jeg opplevde en god dialog med alle informantene underveis, og de fikk alle tilbudet om å lese transkribert intervju samt ta kontakt dersom det var noe de ønsket å snakke om i etterkant. Kanskje kjente informantene på at det var enklere å dele sine erfaringer i profesjonell sammenheng, hvor det opplevdes som mindre risiko for dele sensitive opplysninger de angret på i ettertid? Flere informanter kom med flere erfaringer, men virket å være opptatt av å ikke avsløre for mye informasjon. De har også en taushetsplikt å ta hensyn til, noe jeg opplevde de gjorde.

Forskerens rolle som person har en effekt på hvordan etiske beslutninger tas i kvalitativ forskning. Moralske forsvarlig forskningsatferd kan oppleves som noe abstrakt. Forskerens moralske integritet, engasjement, sensitivitet og empati både i spørsmål og handling er noe som vil påvirke intervjusituasjonen. Det legges strenge krav til den vitenskapelige kvaliteten på kunnskapen som skal deles (Brinkmann & Kvale, 2019, s. 108). Det finnes ulike formeninger om forventningene til en forsker. Det jeg har vært mest opptatt av er å være hyggelig og imøtekommende medmenneske, vært nysgjerrig, undrende og lyttende til hva informantene har å dele. Jeg har vært bevisst på å ha et fenomenologisk hermeneutisk perspektiv i møte med informantene og datamaterialet. Gjennom hele forskningsprosjektet har jeg vært opptatt av å stanse opp, se, tenke og reflektere, snu og se fra ulike perspektiv. Innholdet i heftet med forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora (2021) har vært med gjennom hele prosessen. Samtidig har jeg med meg min forforståelse og personlige erfaringer som er preget av min utdanningsbakgrunn, arbeidserfaring og litteratur jeg er opptatt av. Studien ble meldt til Norsk senter for forskningsdata (se vedlegg nummer 4 side 75).

I dette kapitlet har jeg sett nærmere på hvordan problemstillingen ble tilnærmet gjennom kvalitativ metode. Dette ved å gi en redegjørelse for vitenskapsteoretisk utgangspunkt, en transparent beskrivelse av min kvalitative datainnsamling. Men også med tanke på oppgavens validitet, reliabilitet og generalisering. Jeg belyser også potensielle feilkilder og redegjort for etiske betraktninger. I flere av underkapitlene har jeg også løftet frem egne metodiske betraktninger jeg hadde gjennom masterprosjektet.

4. Presentasjon av funn

I dette kapitlet presenteres sentrale funn fra den empiriske analysen. Problemstillingen ønsker å utforske hvilke erfaringer miljøterapeuter i akutt omsorgsinstitusjon har i samarbeid med barneverntjenesten. Prosjektets fire hovedfunn er barnevernfaglige vurderinger, ulikhet, systemutfordringer og samarbeid. Hovedfunnene barnevernfaglige vurderinger og ulikhet omfatter empiri som ga dybde og fremstår som overbyggende, samt at de griper inn i de to andre som mer konkrete. Jeg ser likevel de fire funnene som likeverdige. Mens hovedfunnene systemutfordringer og samarbeid var omfanget mer spisset og en spesifikk empiri som ble formidlet.

Barnevernfaglige vurderinger

Funn knyttet til barnevernfaglige vurderinger viser gjentakende til lovverk, regler og retningslinjer for hvordan miljøterapeuter og barnevernskonsulenter arbeider med ungdommene som er flyttet i akutt omsorgsinstitusjon. Det beskrives som et felles rammeverk til utføringen av arbeidet som begge parter er opptatt av, men igjen at det oppstår utfordringer og ulike tolkninger av dette. En av miljøterapeutene sa

vi har hatt tilfeller hvor barneverntjenesten har flyttet ungdom hit med strenge føringer på hvordan vi skal jobbe med ungdommen, som har endt i store lovmessige diskusjoner når vi ser det fra annet hold enn deres erfaring. Det er vanskelig å stå i faglig uenigheter, men vi har loven som grunnstamme for hele driften vår. Miljøterapeuten beskrev i intervjuet at det var flere prosesser for å komme frem til enighet med barneverntjenesten i beskrevet tilfelle. Ved hjelp av åpen kommunikasjon, beskrivelser av opplevelser og institusjonens vurderinger endte situasjonen bra. Funn viser altså at miljøterapeutene opplevde det som krevende å stå i slike prosesser over tid og spesielt når det er barneverntjenesten som har beslutningsmyndigheten, og det er institusjonen som skal utføre bestillingen fra barneverntjenesten. Det er altså barneverntjenesten som tar de barnevernfaglige beslutningene i forkant av en flytting på akuttinstitusjon, dette i samarbeid med Bufetat for å finne egnet sted å flytte ungdommen i. Funn viser at ungdommen flyttes på institusjonen med vedtak fra barneverntjenesten hvor det beskrives begrunnelsen for flyttingen og barneverntjenestens vurderinger, samt mottar institusjonen også forhåndsinformasjon i forkant av ungdommen flytter inn.

Funnet løfter spesielt frem dette med uenighet om ungdommene heller skulle flyttes på akutt atferds institusjon jamfør barnevernloven §§ 4-25/ 4-24 enn akutt omsorgsinstitusjon jamfør barnevernloven § 4-6. Miljøterapeutene beskriver at de opplever at barneverntjenesten ikke vurderer at paragrafen for flyttingen skal endres. Miljøterapeutene beskriver at de får støtte fra sin ledelse i slike saker, som kan gjøre at de får bedre gehør hos barneverntjenesten. Funnet viser at Bufetat er enige med institusjonen om endringen av paragraf. Bufetat har i samme grad som institusjonen muligheten til å uttrykke sine vurderinger og er en tett samarbeidspartner for å finne videre flyttetiltak, men det er barneverntjenesten som har beslutningsmyndigheten om hva de vurderer er best for ungdommen. En miljøterapeut fortalte *vi har hatt flere tilfeller hvor vi er uenige om ungdommen skulle vært på atferdsinstitusjon, så har ungdommene blitt flyttet videre på atferd.* Flere av miljøterapeutene viser til usikkerhet til hvorfor barneverntjenesten vurderer det slik. Funn viser at det synes som om at de delte en form for hypotese at barneverntjenestene ville unngå mange flyttinger, omfattende behandling i Fylkesnemnda med utdypende vurderinger og beskrivelser, økonomisk forskjell og et ønske om å redusere tvangsbruk.

En av miljøterapeutene opplever jeg har hatt erfaringer med barnevernskonsulenter som ikke vil flytte på atferd tross institusjonens og Bufetat sine vurderinger, og ungdommens smerteuttrykk. De sakene tar lang tid og omsorgsinstitusjonene vegrer seg for å ta imot. Min personlige tanke er at barneverntjenesten blir målt på å redusere bruk av tvang og det er prestisje i det. Og det økonomiske kan spille inn. Igjen kan de være bekymret for utviklingen ved å flytte for eksempel en 13- åring med 16-,17- åringer og de lærer av de..

Miljøterapeutene henviser til tilfeller hvor ungdommene kan få et sterkere smerteuttrykk av å bli boende på akuttinstitusjon, og utvikler mindre konstruktive måter å håndtere sin vanskelige livssituasjon. Funnet viser videre at miljøterapeutene forsøker å forstå begrunnelsene barneverntjenesten tar og at kompleksitetene i slike saker byr på ulike utfordringer. Samtidig fremstår det som utfordrende for akutte omsorgsinstitusjonene å ivareta ungdommene når de opplever at ungdommene egentlig har behov for strengere rammer og føringer. Det belyses også at det kan være vanskelig for andre ungdommer som bor ved institusjonen.

Funnet viser til at forhåndsinformasjon og vedtakene fra barneverntjenesten oppleves som kjent og forståelig. Det beskrives også tilfeller hvor informasjonen ikke alltid stemmer overens med institusjonens opplevelse av ungdommene. En miljøterapeut beskriver

forhåndsinformasjon varierer, av og til får vi fine beskrivelser i forkant, så kommer den med helt andre smerteuttrykk enn det som ble beskrevet og motsatt.

Imidlertid en annen miljøterapeut sa forhåndsinformasjon er det nødvendigste av informasjon. Vi må ta hensyn til sammensetning, dersom vi har flere med samme problematikk kan det bli vanskelig. Forhåndsinformasjonen er ofte et forfinet bilde.

Funnet viser at institusjonen sine vurderinger fra akutttoppholdet bidrar i stor grad til barneverntjenesten sine videre beslutninger. En miljøterapeut fortalte barneverntjenesten bruker kartleggingen de får fra institusjonen i veien videre. Noen barneverntjenester har avklart veien videre kjapt og ungdommen flytter videre.

En annen miljøterapeut sa jeg opplever hvis institusjonens kartlegginger er hensiktsmessig og ikke i strid med deres oppfatning tar barneverntjenesten det mer med videre. Miljøterapeutene har flere undringer over prosessen barneverntjenesten tar i sine vurderinger og hvilken grad økonomi som faktor vektlegges i sammenligning med faglige vurderinger. Når det kom til avsluttende beslutninger opplever miljøterapeutene i stor grad at de er gjennomtenkte og vurdert gjennom flere ledd. En miljøterapeut henviser til barneverntjenestens helhetlige forståelse av familien som institusjonen mangler.

Ulikhet

Dette funnet viser til ulikhet blant de forskjellige barnevernkonsulentene og det viser hvordan barnevernkonsulenter oppleves i samarbeid på positive og negative måter. Funnet viser at miljøterapeutene var spesielt opptatt av effektivitet og varighet under flyttingen, samt hvordan barneverntjenesten var i dialog med institusjonen og ungdommen underveis.

Som en av miljøterapeutene fortalte jeg tror de misforstår litt hva akutt er, selv om de har fått det fortalt hundre ganger. Vi begynner å tenke på utflytting når de kommer hit, i og med de skal være bare seks uker. Mens barneverntjenesten, har endelig funnet et sted og lander litt der. Så det kan bli en hvilepute og da kan barna bli her altfor lenge.

Funnet viser til at barnevernskonsulenters personlige egenskaper, erfaring og kompetanse påvirket samarbeidet. En av miljøterapeutene sa *opplever de har personlige forskjeller. Noen prioriterer ikke akuttflyttinger godt nok. Andre tilfeller er de veldig «på», opptatt av ungdommens rettigheter og sånt. Ofte må de diskutere med lederen sin og vi får sjeldent raske svar.*

En annen fortalte *jeg kan møte barnevernkonsulenter hvor jeg tenker. Oi! Du er helt følelsesløs, de har logga helt ut. Det er som profesjonaliteten har blitt en følelsesløshet og likegyldighet, som en slags beskyttelse. Det er en effektiv beskyttelsesmekanisme, men jeg vet ikke om det er så bra for de som er avhengige av mennesket. Så møter jeg de som er pålogga, nysgjerrige, vil drøfte, lyst til å vite hva vi opplever. Som er mer opptatt av å utforske. Dette tilfellet gir en tydelig beskrivelse av kontrastene som oppleves med de ulike barnevernkonsulentene i samarbeid med barneverntjenesten.*

Funnet viser til spekulasjoner i om det er ulikhet i hvilken grad barneverntjenesten bruker økonomi i sine vurderinger. Det kunne for eksempel være variasjoner på hva barneverntjenesten var villige til å dekke for de ulike ungdommene. En av miljøterapeutene sa *I noen tjenester er de veldig opptatt av økonomi. Noen ungdommer får, og noen får ikke. Det er krevende at det ikke er tydelige maler. Noen barneverntjenester mener at i frivillige flyttinger dekker familien, men det er det ikke alltid de har økonomi til. En annen miljøterapeut fortalte de ulike kontorene kan ha ulik praksis, det tror jeg. Det kan handle om økonomi, styring og tilgangen på kvalifisert personal.*

Miljøterapeutene reflekterte over hvordan barnevernkonsulentene gjorde jobben sin, søkte en forklaring til hvordan de utførte jobben og begrensningene de kunne ha. Funnet viste

forforståelse for barnevernkonsulentenes krevende arbeidssituasjon. En miljøterapeut reflekterte rundt mulige årsaker og fortalte *jeg tror det er mange faktorer som gjør det tar tid. Trykket på barnevernkontoret, usikkerhet til hva ungdommen trenger av videre tiltak og mangel på tiltak.*

Funnet viser lite innblikk i barneverntjenestens rutiner ved akuttflytting. Det viser tydelig og samsvarende oppfatning av ansvarsfordelingen mellom institusjon, barneverntjeneste og Bufetat. En av miljøterapeutene sa *akutt er jo oppbevaring.. De bor her mens barneverntjenesten finner langtidsinstitusjon eller om de skal flyttes. Rutinene er at barneverntjenesten følger opp.* Miljøterapeutene var opptatt av varighet ved flyttingen på akuttinstitusjon og henviste til de juridiske føringene. Funnet viser at det i realiteten ikke ble gjennomførbart ved noen tilfeller og ungdommer ble boende i flere måneder. Funnet viser til et ønske om bedre effektivisering og parallelle prosesser fra barneverntjenesten sin side. Med parallelle prosesser vises det for eksempel til at barneverntjenesten kan søke parallelt om fosterhjem og institusjon. Som en miljøterapeut her beskriver *jeg har opplevd at de overser ungdommens mening også tar de bare en avgjørelse som ungdommen ikke er enig i, og når datoen for neste tiltak kommer nekter ungdommen. Savner litt en plan b. Det kan bli mye frem og tilbake, så går det 6-7 uker og de finner ut at det kanskje ikke går. Da begynner man å søke etter institusjon, det er også en prosess igjen.. Jeg savner litt parallelle prosesser.*

Miljøterapeutene opplever til tider mangel på forståelse for det akutte fra barneverntjenesten sin side. Funnet viser ulike tilnærminger til forventningsavklaring ovenfor hverandre som samarbeidsinstanser. Som en miljøterapeut her belyser *snakker ikke med barnevernkonsulentene om forventningene vi har til de, tar det som en selvfølge at de skal gjøre det de skal.* Mens en annen miljøterapeut var opptatt av å avklare forventningene tidlig og underveis i samarbeidet. Funnet henviser ofte til samarbeidsmøtene som en arena til fordeling av ansvarsområder, samt å få klarhet i fremgangen til ungdommens fremtid.

Funnet viste gjengående til betydningen av brukermedvirkningen ungdommene har og hvordan institusjonen var opptatt av å fremheve den. En av miljøterapeutene viser til *på institusjonen er det en god medvirkningsplattform med ukentlige medvirkningssamtaler, ukentlige husmøter, samarbeidsmøter med barneverntjenesten. Ungdommene har god anledning til å medvirke, men det kan være vanskelig å engasjere de.* Funnet viser imidlertid at ungdommene ofte ikke ønsket å delta på samarbeidsmøter. Miljøterapeutene fremhevet betydningen av besøk fra barnevernkonsulentene for at ungdommene skulle medvirke. At en

annen arena enn samarbeidsmøtene med flere instanser kan være enklere for ungdommene å snakke med barnevernkonsulentene. Funnet viser at institusjonen i stor grad står for inkluderingen av ungdommene i samarbeidet. Som en miljøterapeut viser til *vi har tett dialog med ungdommene, om det er spesielle ønsker de vil vi skal ta opp med barneverntjenesten. Opplever det er vi som hovedsakelig inkluderer ungdommene.*

Systemutfordringer

Dette funnet viser skepsis til barnevernssystemets fungering og dets innvirkning på samarbeid. En miljøterapeut beskriver *det som blir kunsten er å ivareta ungdommer i et ganske trangt og rigid system. Ingen mennesker er jo like, man kan ikke finne en oppskrift å bruke på alle.*

Funnet viser refleksjoner til kvaliteten på faglig kompetanse, kvaliteten av tiltak, hensyn til frister, arbeidsmengde og effektivisering i akuttforløpet. En miljøterapeut fortalte *det går rykter om at barneverntjenesten har mye å gjøre. Arbeidsmengden er altfor stor og det går mye ut over kvaliteten i oppfølgingen kanskje? Så er det kanskje noe lengre opp i systemet?* Tilsynelatende er barnevernssystemet oppbygd til å kunne innfri mange arbeidsoppgaver og komplekse vurderinger innenfor kort tid. Imidlertid en annen miljøterapeut sa *hvordan kunne vi fått et system hvor familier bli møtt og virkelig hjelper. Mennesker med faglig kompetanse og gode holdninger, som kunne skape en god relasjon til den familien. Ved hjelp av skjønn og gode verktøy, se hvor skoen trykker i familien. Uten at det er en trussel om hvis ikke dette fungerer så tar vi ut barnet.* Her henvises det til personlig egnethet, faglig kompetanse og hvordan hjelpesystemet velger å hjelpe familier. Det fremkommer åpenbare kritiske vurderinger til hvordan barnevernssystemet arbeider, uten at det kommer frem spesifikke momenter til hvordan det skulle vært endret.

Funnet viser til samarbeidsgrupper som jobber for å få ned tiden i akuttinstitusjon. En av miljøterapeutene sa *for å korte ned tiden er det viktig at akutten leverer kartlegginger og rapporter innen frist, synliggjør vår rolle. Barneverntjenesten må være tett på, og Bufetat se litt på sine langtidsinstitusjoner, den tregheten med å drøfte, vente...* En annen miljøterapeut fortalte *sånn er systemet. Det er jo heldigvis fåtallet som blir boende i et halvt år, men det er ofte de blir lengre enn akutfaglig standard sier de skal være. Men vi jobber med det, det er satt en gruppe som jobber med dette, få ned tiden i akutt. Jeg sitter i den selv. Hva kan vi gjøre, hva trengs på utsiden for at det skal gå?*

Funnet viser til at det også reises spørsmål om den nye barnevernsreformen vil påvirke barneverntjenestens vurderinger ved akutflytting, da det blir større krav til kommunene og en økonomisk belastning. Funnet viser at ofte har ungdommene utprøvd for mange tiltak før de flyttes i akuttinstitusjon.

Samarbeid

Funnet viser at miljøterapeutene stort sett er fornøyd med samarbeidet til barneverntjenesten. En av miljøterapeutene beskriver *stort sett er det bra samarbeid med barneverntjenesten, lett og ledig tone, stort sett får vi det som vi vil. Hvis det er noe spesielt så får det gjennom med god argumentasjon. Vi skaper gode relasjoner til barneverntjenesten i inntaksfasen, med hjelp av humor og profesjonalitet, rutiner og struktur.*

Det var flere gjentakende momenter miljøterapeutene var opptatt av å fremheve når det gjelder hva et godt samarbeid innebærer fra alle aktører. Det var momenter som god kommunikasjon, trygge ungdommer i flyttingen, tydelige rolleavklaringer, tillit, åpenhet og kort varighet på institusjonen. En av miljøterapeutene *sa i et godt samarbeid har vi tydelige rolleavklaringer, forståelse for hverandres område, respekt for hverandres utfordringer, felles mål for ungdommen, felles ansvarsfordeling.* Funnet viser at miljøterapeutene er veldig opptatt av ungdommen i samarbeidet, at de føler seg inkludert og det tilrettelegges for godt for dette. Imidlertid en annen miljøterapeut beskriver *godt samarbeid med barneverntjenesten er god kommunikasjon og man ikke er hårsåre. Viktig for ungdommene i samarbeidet at vi er samkjørte og tydelige.*

Funnet viser det er flere utfordringer miljøterapeutene kan ha i samarbeid med barneverntjenesten. Dette problematiseres gjengående gjennom de ulike hovedfunnene og miljøterapeutene kommer med utdypende eksempler til deres opplevelser på området. De momentene som fremheves ofte med tanke på utfordringer er barneverntjenestens tidsbruk, ulik forståelse av akutt, forventningsavklaringer, ulike meninger om paragrafer og manglende kapasitet fra barneverntjenesten sin side. Som en av miljøterapeutene fortalte *jeg tror den største utfordringen er å forstå hverandres oppgaver, forventninger til hverandre. Det ligger mye i det.* En annen miljøterapeut uttrykte *kommunikasjon, lite besøk og ungdom blir boende lenge, frustrert ungdom. Samarbeid må fungere om ungdom skal ha det bra.*

Oppsummering av funn

Dette kapitlet har gjort rede for funn som fremkom fra analysen av intervjuene av miljøterapeuter i akutte omsorgsinstitusjoner om deres opplevelser av samarbeid med barneverntjenesten.

I temaet barnevernfaglige vurderinger belyses lovverkets føringer og tolkninger i samarbeidet. Her løftes det frem faglige uenigheter, barneverntjenestens beskrivelse av ungdom, institusjonens kartlegging og ulike erfaringer vedrørende økonomiske vurderinger. Temaet ulikhet viser erfaringene de har fra barnevernkonsulentenes ulikheter med tanke på kompetanse, tidsbruk, arbeidserfaring og personlige egenskaper. Her også erfaringer fra økonomiske ulikheter. Miljøterapeutene viser for forståelse for barnevernkonsulenters arbeidssituasjon og viser engasjement for å få frem ungdommenes brukermedvirkning.

I temaet systemutfordringer gir innblikk i miljøterapeuters opplevelser av hvordan barnevernssystemet påvirker samarbeidet. Hvor de belyser arbeidsmengde, kvaliteten på tiltak, kompetansen innenfor barneverntjenesten og de førende tidsfristene i en akuttflytting. Den nye barnevernsreformens innvirkning på barnevernssystemet blir også påpekt. I temaet samarbeid beskrives momenter for godt samarbeid og utfordringene miljøterapeutene kan oppleve i samarbeid med barneverntjenesten.

I neste kapittel vil funnet bli analysert og diskutert i henhold til eksisterende forskning og teoretisk rammeverk. Funnet viser tydelig at miljøterapeutene er opptatt av samarbeid med barneverntjenesten og samtidig at dette er noe de strever med.

5. Diskusjon

Utgangspunktet for diskusjonen er studiens problemstilling som omhandler miljøterapeuter i akutt institusjons erfaringer i samarbeid med barneverntjenesten. Jeg ønsker å se nærmere på mine fire hovedfunn barnevernfaglige vurderinger, ulikhet, systemutfordringer og samarbeid. For å belyse problemstillingen fra ulike vinkler vil jeg i dette kapitlet ta utgangspunkt i mine funn og diskutere disse opp mot tidligere forskning, samt knytte inn det teoretiske perspektivene jeg har presentert.

Barnevernfaglige vurderinger

Barnevernskonsulenter og miljøterapeuter styres av lover, regler, rundskriv og retningslinjer som utgjør rammeverket for arbeidet med barn og unge. Funnet viser at lovverket fremstår som et gjennomgående bakgrunnstappe i arbeide institusjonen og barneverntjenesten gjør. Funnet henviser til tilfeller hvor institusjonen er uenig med barneverntjenesten om ungdommer som burde flyttes etter barnevernloven §§ 4-25/ 4-24 atferdsinstitusjon, istedenfor å være flyttet etter barnevernloven § 4-6 omsorgsinstitusjon. Funnet viser flere tilfeller hvor institusjon og Bufetat er forenlige om et behov for endring av paragraf, mens barneverntjenesten er uenig. I disse tilfellene beskriver flere miljøterapeuter utfordring med å finne en omsorg langtidsinstitusjon som tar imot. Det forekommer beskrivelser av ungdommene ofte utvikler sterkere smerteuttrykk i henhold til deres sårbare situasjon, som gjør at langtidsinstitusjoner kvier seg til å ta de imot. Ifølge Christiansen & Kojan (2016) er det fire former for kompleksitet i beslutningsarbeid, som går på det vitenskapelige, det normative, det menneskelige og det systemrelaterte. Kan det tenkes at barnevernskonsulenter dras mellom de ulike kompleksitetene, som gjør det utfordrende å gjøre om på beslutninger? Hva skal til for at de endrer beslutningene? Dersom barneverntjenesten skal endre et vedtak om flytting etter barnevernloven §§ 4-6 til 4-24 vil det kreve en behandling i Fylkesnemnda, som gjør at barneverntjenesten må ha tilstrekkelige vurderinger og godt grunnlag for endringen av paragraf. Barneverntjenestene kan kanskje ha ulike oppfatninger om hvor mye som må til for å endre på en slik vurdering? Mange kan også peke på kompetansen og stabiliteten innad i de ulike barneverntjenestene, samt at ressursene er en systemfaktor som påvirker beslutningene som skal tas (Christiansen & Kojan, 2016). Funnet viser til at miljøterapeutene støttes av sin ledelse i saker hvor det er uenighet i henhold til paragraf, som

kan gjøre at de får bedre gehør hos barneverntjenesten. I tillegg har Statsforvalter har reagert på flere av tilfellene og stilt seg kritiske til hvordan barneverntjenesten har vurdert. Kan vurderingen av ungdommens tilhørighet og behov knyttet til omsorg- eller atferdsparagraf ha sprikende begrunnelser? Lovverket beskriver tydelig føringene for hvilke ungdommer som passer under hvilken paragraf, men de individuelle forskjellene hos ungdommene tolkes ulikt i henhold til lovverket. Funnet viser til ungdommer med voldsomme og kontinuerlige smerteuttrykk og økende rusatferd vil ved en omsorgsinstitusjon ikke har strenge nok føringer sammenlignet med en atferdsinstitusjon til å ramme inn ungdommene. Samtidig viser funn til at det også påvirker andre ungdommer som bor ved omsorgsinstitusjonen i negativ forstand.

Det kan også være formålstjenlig å knytte slike tilfeller med kompleksitetsteorien for å analysere kompleksitetene i sakene barneverntjenesten jobber med og hvordan man som samarbeidspartnere skal forstå tilfellet. Kompleksitetsteorien benytter seg av begrepene «wicked problems» og «tame problems». Begrepet «wicked problems» innebærer som tidligere nevnt ofte komplekse problemer som motsetter seg tolkninger og løsninger, mens «tame problems» lar seg mer definere, er enklere å løse og avgrense (Christiansen & Kojan, 2016, s. 189). Funnet viser til at det kan handle om at barneverntjenesten vil unngå mange flyttinger, de økonomiske forskjellene og at de kan ha et mål om å redusere tvangsbruk. Dersom kompleksitetsteorien hadde hatt en større del av samarbeid hadde miljøterapeutene hatt en annen opplevelse? Samarbeid rundt komplekse og sammensatte saker krever et åpent og tett samarbeid, med en felles forståelse av saken. Som eksempel fortalte en av miljøterapeutene

min personlige tanke er at en av parameterne barneverntjenesten blir målt etter er å redusere bruken av tvang, så om det kan være en slags prestisje i det da.

Denne uttalelsen kan knyttes opp til de ulike tre målene i forbindelse med samarbeid som jeg kommer nærmere inn på senere. De individuelle målene kan gå ut på at man innenfor organisasjoner jobber for egen vinning og utvikling innenfor organisasjonen man tilhører (Huxham & Vangen, 2005). Dette tilfellet kan tolkes som barnevernkonsulenter er opptatt av å innfri forventningene som settes innenfor organisasjonen for blant annet å redusere tvangsbruk. Slik at dette synliggjøres ved en intern gjennomgang av barneverntjenesten.

Lerum (2021, s. 16) løfter frem at barneverntjenestens praksis er på mange måter sammenfallende, men samtidig kontrastfylt av ulike diskurser. Diskursene blir førende i ulik grad når barneverntjenesten skal gjøre vurderinger og beslutninger. Han løfter blant annet

frem den sosialkonstruktivistiske diskursen hvor praksisen bygges på et konstruktivistisk perspektiv på barnevernkonsulenters opplevelser av familiens samspill og situasjon, som kan ses som barnevernets tradisjonelle praksis. Diskursen den psykologisk orienterte, hvor forskningen bygger på barneverntjenestens vurdering av familiens situasjon og behovet for tiltak, hvor de bruker standardiserte fremgangsmåter for å måle grunnlaget. For eksempel kan dette være bruk av Kvellomalen som kartleggingsverktøy i en barnevernssak. Den juridiske diskursen gir barneverntjenesten lovbaserte føringer som skal styrke prinsipielle føringer, det individuelle barnets beste og familiemessige bånd, men igjen uavhengig av det sosialkonstruktivistiske og det psykologisk orienterte diskursene. Med dette illustrerer kompleksiteten på barneverntjenestens måte å foreta vurderinger og eventuelle endringer av paragraf. Med diskursene som bakgrunnsteppe skal barneverntjenestene vurdere de ulike ungdommene som havner i akuttinstitusjon, samtidig i samarbeid med flere instanser begrunne hvorfor de ulike faktorene i sakene veier ulikt. Norsk barnevernspraksis kan på noen måter knyttes til det sosialkonstruktivistiske og de psykologiske aspektene som kan føre til ensidig vurdering av psykologiske perspektiv, standardisert omsorg og manglende perspektiv på strukturelle forhold som påvirker familien og hverdagslivet. Diskursbegrepet kan bidra til en forståelse for barneverntjenestens vitenskapsteoretiske perspektiver og deres ulike praksis (Lerum, 2021). Barnevernkonsulenters perspektiv blir førende til hvordan de samarbeider med familien og andre instanser, det blir førende til hvordan de vurderer hjelpen familien trenger og påvirker utfallet av hjelpen familiene trenger. Kan det være tenkelig at barnevernkonsulentens perspektiv påvirker til at familiene ikke får hjelpen de hadde trengt?

Funnet viser til at det forekommer tilfeller hvor institusjonen får forhåndsinformasjon og vedtak fra barneverntjenesten som ikke stemmer overens med ungdommen som kommer, men stort sett har miljøterapeutene god forståelse og kjenner igjen det som beskrives på forhånd. Kan det tenkes at vedtakenes beskrivelser kan bli for mangelfulle og at nødvendig informasjon ikke gis? Kan det være grunner til at det må tilbakeholdes viktig informasjon? Storhaug m. fl. (2020) sin undersøkelse viser at 75% av sakene de undersøkte hadde barneverntjenesten begrunnet akuttflyttingen tydelig i vedtaket, mens 12 % var det ingen tydelig begrunnelse. Begrunnelsene hadde manglende beskrivelser på hvorfor de enkelte barna oppfylte kriterier for akuttflytting. Det kom frem lite informasjon om selve beslutningsprosessen, hvem som var involvert og ansvarsfordelingen. Kan dette handle om begrepet «start again syndrome»? Dette begrepet referer til barnevernskonsulenter som ikke tar adekvat hensyn til tidligere historikk og risikofaktorer som gjør det vanskelig å få en

systematisk forståelse av hva som må forbedres (Brandon m. fl., 2008). På en annen side kan det tenkes at det kan omhandle at endret omsorgssituasjon har innvirkning på ungdommenes uttrykk. Tidligere undersøkelser viser at ungdommene opplever akuttflytting på institusjon som traumatisk og preget av uforutsigbarhet (FHI, 2020). Ved at ungdommer lever i akutte krisesituasjoner kan kanskje si noe om deres håndtering av situasjonen? Funnet henviser til at noen ungdommer kan få et sterkere smerteuttrykk av å bli boende på akuttinstitusjon, og utvikler mindre konstruktive måter å håndtere sin vanskelige livssituasjon.

Funnet viser at institusjonens vurderinger av ungdommens videre forløp bidrar i stor grad når det kommer til barneverntjenestens vurderinger. Noen av miljøterapeutene påpeker at i de tilfellene der barneverntjenesten ikke har kjennskap til ungdommen kan institusjonens vurderinger bidra mye. Mens de kan oppleve at ungdommene barneverntjenestene har godt kjennskap til har ikke institusjonens vurdering like stor betydning. Forskning viser gjennom journal og intervjumateriale at barnevernkonsulenters drøftinger med eksterne samarbeidspartnere var med i beslutningsprosessen og kunne i mange tilfeller tillegges stor vekt i beslutninger (Storhaug m. fl., 2020). Noen av miljøterapeutene reflekterte over vurderingsprosessene som barneverntjenesten gjør i sine beslutninger. En miljøterapeut uttrykte:

jeg er litt usikker på hva det handler om, om økonomi eller faglige vurderinger? For det koster å sende ungene på institusjon. Det koster å sette innsats i hjemmet, også er det kvaliteten på innsatsen som settes i hjemmet, er den god nok?

Funnet viser til undringer om de ulike kommuners økonomi kan påvirke barneverntjenestens vurderinger. Wiborg (2010) fremhever betydningen av barnevernledere og rådmannens ulike syn på de økonomiske beslutningene innenfor barnevern. Ved at det som man kan betegne som «budsjettsdisiplin» kommer i veien for den faglige utøvelsen i barnevernsarbeid. Hun henviser til flere tilfeller hvor rådmannens krav om innsparinger på budsjett som ikke tar hensyn til barnets beste. Barnevernledere kan stå i fare for å miste jobben dersom de ikke innretter seg rådmannens krav om budsjettmessige innsparinger, hvor de igjen havner i dilemmaet om barnevernets plikter. Økonomi og kommunale besparinger kan altså ha innvirkning på barnevernfaglige beslutninger for barns fremtid. Hvordan stiller beslutningstakerne seg til å bli satt i en posisjon der man må vurdere barnets beste opp mot økonomiske rammer og retningslinjer? Forskning viser flere eksempler på beslutningsprosesser hos barnevernet som utsettes for kritikk. Den ene er beslutningsprosessen er når de er brå og hastige, hvor flyttingen går raskt og familien ikke er

forberedt som ofte kan ende med akutte flyttinger. Mens den andre er at beslutningsprosessene er langvarige, og utydelige (Christiansen & Kojan, 2016). Uavhengig av hvilken beslutningsprosess kan dette påvirke relasjonen barneverntjenesten får med barnet og familien. Lerum (2021) sammenlignet den norske barneverntjenesten med tysk barneverntjeneste, hvor han fikk inntrykk av at i Tyskland har foreldre og barn et større eierforhold til egen sak, hvor det er enklere å skape en god relasjon. Mens i Norge har barneverntjenesten større eierskap og er opptatt av barnets formidling i egen sak. Lerum (2021) er opptatt av hvordan norsk barnevernspraksis kan forbedres til en mer balansert akuttpraksis. Funnet viser lite innblikk i barneverntjenestens samarbeid med familiene, men viser til at institusjonen er opptatt av å ha et godt samarbeid og dialog under oppholdet ungdommen har ved akuttinstitusjonen. Noen institusjoner viser til at de har egne miljøterapeuter som har ansvaret for kontakt med familien underveis i oppholdet.

Funn viser at vurderingene barneverntjenesten tar er gjennomtenkte og vurdert gjennom flere ledd. Samtidig bemerker flere miljøterapeuter at barneverntjenesten kan ha en større helhetlig tilnærming til familien som gjør at de ser hele saken på en annen måte enn de på institusjonen. Storhaug m. fl. (2020) sin undersøkelse at fire femtedeler av barneverntjenestene som ble intervjuet mente de generelt sett hadde god nok kompetanse innenfor akuttarbeid, mens en femtedel mente kompetansen var middels. Det kommer også frem et særskilt behov for veiledning og kompetanse i risikovurderinger. Kompetanse er et innholdsrikt begrep, som er vanskelig å dekke i meningsfylte kategorier.

Forskning viser at det er en nødvendighet med sentrale ferdigheter for å utføre godt arbeid i akutte situasjoner, disse ferdighetene utvikles gjennom øvelse, erfaring og blir ikke dekt innenfor utdanningen til en bachelorgrad. Det å ha praktisk erfaring og tilleggskompetanse blir gjeldende for de som skal utføre akuttarbeid, samt veiledning og gode rutiner for debrifing (Bufdir, 2014, s. 51). Funnets variasjoner kan indikere at i noen tilfeller finnes det barnevernskonsulenter som kan ha manglende ferdigheter, kompetanse, praktisk erfaring og vektlegger ulike perspektiv i akuttflyttinger. Dette kan også være aktuelt til å gjelde miljøterapeutene i akutte omsorgsinstitusjoner. Kan det tenkes at tydeligere retningslinjer og jevnlig kompetanseheving innen akuttarbeid i barneverntjenesten kunne hatt en betydelig effekt?

Ulikhet

Funnet viser gjennomgående at miljøterapeutenes opplevelser med barnevernkonsulenter i barneverntjenesten hadde stor variasjon. Beskrivelser i positive ordelag om hvordan de opplevde barnevernkonsulenter sin oppfølging. Dette var beskrivelser som barnevernskonsulenter som var «på», hadde tett dialog med institusjon og ungdommen. Barnevernkonsulenter som var opptatt av at ungdommen skulle få et rett tilbud videre innen rimelig tid. Det forekom også flere beskrivelser i negative ordelag om hvordan miljøterapeutene opplevde barnevernkonsulentene ikke gjorde det de skulle. Beskrivelser av barnevernskonsulenter som brukte akuttinstitusjonen som en «hvilepute», vanskelig å oppnå kontakt med, lite imøtekommende og var dårlige på parallelle prosesser når de vurderte veien videre. Rapporten «Det nye barnevernet» henviser til flere foreldre som har lignende beskrivelser av gode og dårlige barnevernskonsulenter, her er det nokså gjennomgående at foreldrene ikke føler at de får hjelpen de trenger (Clifford m. fl., 2015). Funnet viser til personlige forskjeller mennesker har som kan spille inn på hvordan samarbeidet med barnevernskonsulenter oppleves. Med andre ord kan det forekomme at barnevernskonsulenter ikke forstår hvilken innvirkning deres personlige egenskaper har på samarbeidet?

På uttalelsene til foreldrene i «Det nye barnevernet» og i likhet med funnet fra masteroppgaven kan det være en indikasjon på betydningen av å bli møtt av barnevernskonsulenter som er lyttende, empatisk, ydmyk og anerkjennende (Clifford m. fl., 2015). Funnet viser at relasjonen mellom barnevernkonsulent og ungdommen har betydning for medvirkningen og samarbeidet under oppholdet på akuttinstitusjon. Funnet viser at ungdommer ofte kan oppleve at de ikke blir hørt i møte med barneverntjenesten. På ene siden kan handle om deres tidligere opplevelser, kommunikasjon og relasjon med barneverntjenesten. På en annen side kan det også handle om at ungdommene ikke har modenhet og forståelse til å forstå vurderingene barneverntjenesten tar for deres fremtid. Barnevernkonsulenters personlige egnethet vil påvirke relasjonsbyggingen med ungdommene, på en annen måte kan det barnevernkonsulenter representerer være en hindring for god relasjon. Relasjonen mellom barnevernkonsulent og ungdom påvirker akuttforløpet til hvordan situasjonen er i den akutte fasen, men blir samtidig med i det videre tilbudet ungdommene skal til. Ved dette kan for eksempel være ungdommens samarbeidsvillighet i nytt tilbud.

Verdivalg og visjoner er bundet i en personalgruppe og vil føre frem til en felles faglig plattform. De ansatte sin kompetanse, moral, etikk og moral utgjør kapitalen i barneverntjenesten de tilhører (Wiborg, 2010, s. 42). Men er det slik at barnevernkonsulentene utstråler disse visjonene og verdiene i samarbeid med ungdommene og institusjonen? Bottero (2019) er opptatt av det følelsesmessige rundt ulikhet og undrer seg over hvordan dette kan vedvare og øke med tiden. Ulikhetene mennesker har på et økonomisk, kulturelt og sosialt plan fra deres oppvekst og deres relasjonelle erfaringer. Bottero kritiserer teorier hvor ulikhet naturaliseres, mennesker er altså ikke bevisst den uretten i ulikhetene, men godtar på mange måter at det er slik. Hun mener at mennesker kjenner på ulikheten og begrensningene det resulterer i. Den norske velferdsstaten er opptatt av samfunnets borgere sine like muligheter og likestilling, men har de alle samme ressursene til å få til det? Har barnevernkonsulentene med seg de individuelle ulikheter i beslutningene som tas på akuttinstitusjon? Kan ulikhetene på økonomisk, kulturelt og sosialt plan påvirke barnevernskonsulenters måte å samarbeide med instanser og familier på?

Funnet viser til ulik praksis i barnevernskonsulentenes avgjørelser med tanke på økonomi og kunnskap. For eksempel gjaldt det ulik praksis på hva ungdommene får dekt av økonomiske utgifter og at miljøterapeutene synes det var ønskelig med føringer. En miljøterapeut henviste til betalingsrundskrivet som viser oversikt over hva barneverntjenesten skal dekke, og det kunne være omfattende diskusjoner rundt dette. Wiborg (2010, s. 121) henviser til betalingsordninger er nedfelt i betalingsrundskrivet, som brukes i samarbeid mellom institusjon og barneverntjeneste. Budsjettet til barneverntjenesten skal være realistisk, de skal holde seg innenfor rammene av budsjettet så lenge det ikke går ut over barnevernlovens krav. Barnevernledere er rettslig forpliktet til å fatte vedtak som gagnar barnets beste, til tross om det er budsjettdekning. Kan det tenkes det kan forekomme usikkerhet blant barnevernskonsulentene når det gjelder deres mandat til å dekke økonomiske utgifter? Kan det i en barneverntjeneste være mange ulike tolkninger og forståelser knyttet til hva og hvem som skal dekke de økonomiske utgiftene? Kan det også tenkes at dette varierer fra barneverntjeneste til barneverntjeneste? En informant uttalte opplevelser fra enkelte barneverntjenester de gjentagende opplevde var opptatt av økonomi og begrensende i hva de ønsket å dekke. Funnet viser at miljøterapeutene har samarbeid med barnevernkonsulenten, men det nevnes ikke barnevernleder som samarbeidspartner. Funnet viser at barnevernkonsulentene ofte må henvende seg til leder for å klargjøre økonomiske eller vedta store beslutninger. Kan barneverntjenestens hierarki påvirke større enn funnet gir innblikk i?

Funnet viser også forklaringer på hvordan miljøterapeutene forsto barnevernskonsulentene, hvorfor de gjorde eller ikke gjorde det de skulle i henhold til samarbeidet. Det kom frem for forståelse av at barnevernskonsulentene hadde et stort ansvar for ungdommene sine liv og at de hadde en hektisk hverdag med omfattende arbeidsoppgaver. Slettebø (2018) belyser at barnevernskonsulenter som har erfaringer fra akuttarbeid synes det var uforutsigbart, svært utfordrende, stressende, fysisk og psykisk utmattende og flere hadde bekymring for egen risiko i tillegg til barnets risiko. Funnet viser også undring fra miljøterapeutene over at det kunne handle om usikkerhet og redsel når barnevernskonsulentene ikke ville ta en avgjørelse. Miljøterapeutene undret seg også over opplevelsen av at en del barnevernskonsulenter vegret seg for å ta beslutninger, men stadig trengte bekreftelse fra sin leder.

Samtidig viser funnet til forståelse for at barnevernskonsulenter har mange saker å følge opp og derfor kan velge å nedprioritere de på akuttinstitusjon, siden ungdommene var ivaretatt av institusjonen. Ut fra informantenes fortellinger er det gjennomgående at de prøver å ta barnevernskonsulentens perspektiv gjennom å vise forståelse for barnevernskonsulentenes arbeidshverdag. Funnet viser beskrivelser av viktige egenskaper de mener miljøterapeuter burde ha. Egenskapene som gjentok seg var tålmodig, lyttende, nysgjerrig, rolig, åpen og raus. Miljøterapeutene var opptatt av å møte ungdommene med utgangspunktet de har og forutsetningene for videre utvikling. Kanskje disse profesjonelle egenskapene også brukes i møte med barnevernskonsulentene, slik at de også prøver å vise forståelse for barnevernskonsulentene, eller bare ungdommene?

Funnet viser til en lik oppfatning over ansvarsfordelingen av rollene institusjon, barneverntjeneste og Bufetat, og den lovmessige anbefalingen om varighet, samt forventningene de hadde til oppfølgingen. Funnet ga lite utredning som omhandlet barneverntjenestens sine rutiner, foruten ansvarsfordelingen de hadde mellom samarbeidspartnere. Noen miljøterapeuter henviste til at de ikke hadde jobbet i barneverntjenesten, mens andre henviste til at de hadde kunnskapen da de jobbet med det tidligere. En forskningsundersøkelse på akuttarbeid viser at halvparten av barnevernskonsulentene de intervjuet manglet rutiner på selve akuttflyttingen, mer enn to tredjedeler manglet rutiner for oppfølgingen, hjemflytting og evaluering, samt at de fleste manglet rutiner for veiledning (Storhaug m. fl., 2020). Det er ikke utarbeidet faglige retningslinjer eller rutinebeskrivelser for barneverntjenestens akuttarbeid, det finnes forvaltningsmessige uttalelser om akuttflytting i rutinehåndboken (Bufdir, 2021).

Dersom det er generell mangel på rutiner for akuttflytting innenfor barneverntjenesten, er det naturlig det blir ulike håndteringer. Samtidig kan mangel på veiledning ha en innvirkning på at det ikke blir en forbedring på området? Kan det tenkes at dersom det ikke er tilfredsstillende kvalitet på det organisatoriske, som ledelse og ledelsens styring vil det forhindre optimal utvikling hos ungdommene? Her har Hicks, Gibbs, Weatherly og Byford (2008) en interessant teori. Larsen (2020) har også samme teori som omhandler at den personlige egnetheten er avhengig av å være i symbiose med organisasjonen og deres faglige primæroppgave. Ut fra denne forskningen til Larsen og Hicks m. fl. konkluderes med at egenskaper og ferdigheter mister effekt dersom det er organisatoriske uoverensstemmelse. På denne måten kan institusjonsoppholdets formål og dernest kvaliteten av endringsarbeidet til ungdommen bli svekket.

Funnet viser et tydelig ønske om effektivitet, at ungdommene ikke skulle bli værende på akuttinstitusjon lenge. Funnet viser til flere eksempler hvor ungdommer ble boende i mange måneder, til tross for anbefalingen om at det ikke skal gå mer enn 6 uker. Funnet viser til at det merkes på ungdommene når de ble værende over lang tid, dette kan gjøre at ungdommene viser stor frustrasjon og kan få økte smerteuttrykk. Det er tidligere problematisert dette med at barn lever i en midlertidig omsorgssituasjon for lenge, som kan påvirke deres tilknytnings- og tillitsrelasjoner (Havik m. fl., 2012). En av miljøterapeutene fortalte

det finnes ingen unnskyldning i verden for at et barn skal være her i et halvt år

Journalstudien til Storhaug m. fl. (2020) viser at varigheten i akuttflyttinger kan ta lang tid, deres resultat viste at 35% som flyttes etter 1-3 måneder, men igjen 6 % som ble 8-12 måneder. Dette eksempelet gjelder både for akuttinstitusjon og beredskapshjem, men belyser behovet for å få ned varigheten i akuttflyttinger og betydningen det vil ha for ungdommene som lever i det.

Flere av miljøterapeutene problematiserte at barnevernskonsulenter ikke forstår det akutte og nødvendigheten av effektivitet med tanke på den midlertidige livssituasjonen som barna står i. Men kan det handle om noe annet enn at barnevernkonsulentene ikke forstår det akutte? Samtidig deler barneverntjenesten også et ansvar sammen med Bufetat for å finne videre flyttingstiltak, som igjen ikke belyses særlig av informantene. Det er mange indikasjoner som tyder på at barnevernskonsulenter har mange hensyn og arbeidsoppgaver som skal ivaretas samtidig. Indikasjonene viser at de ofte står i prioriteringsdilemma mellom dokumentasjonskrav og oppfølgingen av barn, familie og instanser. Muligheten

barnevernskonsulenter har for veiledning til hvordan man skal prioritere og generell veiledning til akuttarbeid er også noe som fremheves som manglende (Storhaug m. fl., 2020). Et av funnene var opptatt at man skulle avklare forventningene til hverandre tidlig i samarbeidet. Et annet funn viser derimot til at disse forventningene ikke var noe de snakket om, men den forventet av alle barnevernskonsulenter. Som viser en variasjon i informantenes tilnærming til samarbeidet.

Brukermedvirkning ble en gjennomgående faktor i samarbeidet mellom institusjonen og barneverntjenestene. Funnet viser at miljøterapeutene var opptatt av å fremstille hvordan de prøvde å fremheve og motivere ungdommene til å medvirke eget liv. Miljøterapeutene viser til medvirkningssamtaler, husmøter og samarbeidsmøter som ulike arenaer for medvirkning. Samtidig viser funnet at miljøterapeutene opplever at ungdommene ofte ikke ville delta på samarbeidsmøtene, i de tilfellene forsøkte miljøterapeutene å formidle ungdommens meninger. Funnet viser til at miljøterapeutene opplever det ble ubehagelig for ungdommene å delta i samarbeidsmøter med mange voksne som snakket om dem. De viser også til at ungdommene ofte beskrev en opplevelse av å ikke føle seg hørt eller sett i møte med barneverntjenesten. Grunnlaget til hvorfor ungdommene opplever det slik skulle blitt videre utforsket. Hvordan kan slike møter oppleves bedre for ungdommen? Forskning viser til barnevernskonsulenter som har vurdert det er bedre for ungdommene å bli tettere fulgt opp av akuttinstitusjonen og har begrenset den direkte kontakten med ungdommene. De peker også på at de gjerne skulle hatt bedre tid til å få til å følge ungdommene tettere, de blir stående i et prioriteringsdilemma mellom dokumentasjonskrav og oppfølging av ungdom og familie. Undersøkelsen påpeker et behov for dybdekunnskap om ivaretagelsen ovenfor ungdommer og foreldrene (Storhaug m. fl., 2020).

Funnet varierte om det var hovedsakelig institusjonen som inkluderte ungdommene og ikke like mye barneverntjenesten. I stor grad viser funnene at det var institusjonen som stod for dette. Miljøterapeutene hadde beskrivelser av barnevernskonsulenter som hadde god dialog med ungdommene. Samtidig viser funnet at barnevernkonsulentene var for lite på besøk til ungdommene. Det var sjeldent møtepunkt foruten samarbeidsmøter, en av miljøterapeutene viser til forslag om en positiv arena som kjøretur eller møtes på cafe. Kan man tenke at dette prioriteringsdilemmaet som er nevnt over kan være gjeldende i slike tilfeller? At barnevernkonsulentene ikke finner eller prioriterer tid til å komme på besøk? Funnet i min forskningsoppgave fremhever dette med relasjonsbygging som var viktig for de som miljøterapeuter og samtidig viktig for barnevernkonsulentene i deres samarbeid med

ungdommene. Barneombudets rapport (2020, s. 9) anbefaler bemanningsnorm i barnevernet samt at man burde vurdere å forskriftsfeste antall oppfølgingsbesøk i barnevernsinstitusjoner.

Barns deltakelse i egen barnevernssak er noe som har fått et enda større fokus med årene. Deltakelse kan bety at de er med å bestemme hva som skal skje og hvordan, eller at de holdes orientert underveis i en beslutningsprosess. For barn er det viktig å få være en del av prosessen, samtidig som det henger sammen med barnets modenhet, alder og sosiale fungering. De befinner seg i ulike livssituasjoner og har individuelle behov (Christiansen & Kojan, 2016). Funnet viser til tilfeller hvor ungdommene får for stor innvirkning i prosessen, som gjør at det blir mye frem og tilbake, lite fremgang. Her fremheves viktigheten av barneverntjenesten medvirker etter ungdommens modenhet og utvikling. Det er ikke alltid ungdommene er modne nok og kan forstå konsekvensene av de store beslutningene de er en del av, og slike tilfeller må barnevernssystemet avgjøre hva som blir det beste.

Systemutfordringer

Hovedfunnet systemutfordringer viser skepsis til barnevernssystemet og dens fungering. En av informantene forteller

jeg ser jo at barnevernet, over hele linja, det er jo ressursmangel. Det er ikke gode nok systemer, av og til kan jeg tenke, hva er det vi holder på med her? Vi er jo med på å opprettholde brudd og omsorgssvikt

Dette funnet er opptatt av å vende blikket mer mot helheten til systemet, ikke bare erfaringene den har med samarbeid med barnevernskonsulenter. Miljøterapeuten løfter også frem måten barneverntjenesten jobber på, og spør seg om det er mulig å skape tillit og møte alle de individuelle behovene ut fra hvordan systemet er lagt opp. Funnet påpeker fungeringen av systemet som en vesentlig del som påvirker deres samarbeid. Funnet løfter også frem at det er ulik faglig kompetanse hos barnevernskonsulentene og undrer seg over kvaliteten på tiltakene barneverntjenesten tilbyr. Kompetanse hos barnevernkonsulenter i akuttarbeid er noe som blir problematisert i flere publikasjoner.

Nylig forskning viser at barnevernskonsulenter opplever usikkerhet rundt vurderinger og beslutninger, som igjen kan ses som nødvendig del av det komplekse akuttarbeidet (Storhaug m. fl., 2020). Kan det på en annen side kan det handle om mangel på opplæring, erfaring, kunnskap og veiledning? Barnevernskonsulenter som er preget av mye stress kan ha en tendens til å overforenkle alternativene og komme fort til løsningen før alle mulige alternativ er vurdert (Munro, 2012). Norsk barnevern er i stor grad påvirket av styringsprinsipper som ligner New Public Management. Den har hatt innvirkning på barneverntjenestens logikk og ideologi. Barneverntjenesten blir standardisert, målt og objektivisert på hvordan de jobber. Barneverntjenesten har standardiserte maler og sjekklister for hvordan arbeidet utføres og målrettede vurderinger for barns omsorgssituasjon. Flere uttrykker bekymringer for at barnevernspraksisen standardiseres, som skaper distanse mellom barnevernskonsulenter og familiene, objektivisering av familier og er opptatt av korrekthet istedenfor de beste løsningene for den enkelte familien (Larsen & Røyrvik, 2017, s. 156). Det kan på en annen side anses som ryddig og oversiktlig med maler og sjekklister for barnevernskonsulenter for å ha et samkjørt utgangspunkt for hva som må gjøres.

Funnet viser at de ulike partene innenfor barnevernssystemet ikke har tid nok til å ivareta arbeidsoppgavene innenfor lovmessige frister. I dette tilfellet kan det for eksempel være

anskaffelse av videre tiltak ved utflytting fra akuttinstitusjon. Et sentralt stikkord innenfor beskrivelsen av New Public Management er "Efficiency", altså en forvaltning som blir mer effektiv. Det er et større fokus på bruk av standarder og felles mål, samtidig som det legges mer vekt på konkurranse (Larsen & Røyrvik, 2017, s. 156). Systemet kan fort bli en barriere for å forstå den enkelte familie i sin kontekst, se det unike og bry seg om familiene man jobber med, som egentlig er en så stor del av barnevern som fag. Det er en utfordring for faget og forvaltningen at man må være konsekvent kritisk og problematisere hva standardiserte enheter inneholder (Larsen & Røyrvik, 2017, s.159). Kan det altså være slik at de standardiserte malene, sjekklister og måten barneverntjenesten jobber er et hinder i å hjelpe ulike familier? Kan noe som i utgangspunktet er tenkt å være effektiviserende og tidsbesparende blir et hinder når man møter de ulike individuelle familiene og behovene?

I slike tilfeller kan Lipskys (2010) betraktninger være relevant, hvor han er opptatt av krysspress mellom profesjonen og begrensninger i den kommunale arbeidshverdagen. Bakkebyråkratene befinner seg i et landskap av utfordringer, de må ta hurtige beslutninger samtidig som de mangler tilstrekkelig informasjon og faglige avgjørelser, det er en ubalanse mellom arbeidsmengden og antall ansatte. Mange er kritiske til hans fokus på likheter mellom profesjoner, men det anses som et relevant analysegrunnlag i problematisering av den norske velferdsstaten, som i dette tilfellet barnevernsfaglig arbeid. Forskningen viser at barnevernskonsulenter får grenseløse forventninger om å forbedre barns situasjon, som har utviklet seg til at ledelse og spesialister befinner seg lengre unna fra der ansvaret realiseres. Barnevernkonsulenter har ofte mangel på tid og ressurser til å overholde ansvarsoppgaver som er et dilemma i prioritering av arbeidsoppgaver. Dette kan på en måte anses som en systemfeil, at de pålegges et ansvar de ikke har muligheten til å innfri (Damsgaard & Eide, 2012). Lipsky (2010) fremhever at bakkebyråkratenes frustrasjon og utilstrekkelighet kan skape et behov om å kompensere for ressursmangel og begrensningene systemet har, som kan gjøre det til et privatanliggende. Skyldfølelsen kan da bli en stor del av det videre arbeidet man skal gjøre og kan skape mye bekymring til fremtidsrettede oppgaver. Dette fremhever et behov for å reflektere over dilemmaene som er knyttet til velferdssamfunnet rundt verdikollisjoner og kapasitetsproblemer, hvordan skal bakkebyråkratene ivareta sitt ansvar?

Funnet viser at flere av miljøterapeutene var deltagere i en gruppe som jobber regulere tiden ned, hvor de anser behov for forbedring når ungdommer er flyttet på akuttinstitusjon. Funnet viser at det ofte tar for lang tid før barneverntjenesten finner et nytt tilbud for ungdommene

etter flyttingen i akuttinstitusjon. En av miljøterapeutene belyser endringene som kan komme når en ny barnevernsreform iverksettes, som forteller

nå blir det mer ansvar på kommunene, i forhold til dette med økonomi og flytting på institusjon, jeg er litt spent. Jeg tenker ofte at ungdommene kommer litt sent på akuttinstitusjonen. Og nå blir kravene enda større, eller den økonomiske belastningen i kommunene blir større.

Miljøterapeuten opplever at ofte er utprøvd tiltak gjennom barneverntjenesten for lenge når ungdommene flytter på akutt omsorgsinstitusjon, og undrer seg om den nye barnevernsreformen kan påvirke til at barneverntjenesten til å ha høyere terskel til at ungdommer skal flyttes akutt. Av denne miljøterapeutens erfaring er terskelen egentlig høy nok? Terskelen de ulike barneverntjenestene har vil variere for bruk av akuttvedtak. Man kan tenke at de som har høy terskel kommer i bedre posisjon til familiene for å iverksette hjelpetiltak, eller at det barneverntjenesten ikke mottar bekymringsmeldinger for bekymringsfulle situasjoner som gjør at de ikke kan iverksette tiltak (Lerum, 2021).

Barnevernsreformen viser til at det kommunale barnevernet får økt faglig og økonomisk ansvar, hensikten er at det skal gi et bedre barnevern med tilpasset hjelp. Det vil også bli en økning i rammetilskuddet til kommunene (Bufdir, 2021). Da vil samarbeidet med rådmannen om budsjettering ha en dominerende rolle. Wiborg (2010) kommer med eksempler hvor det er uenigheter til rådmannens anbefalinger til innsparinger som trosser hva som blir best for de enkelte barna, og at rådmannen ofte har lite innblikk i det barnevernfaglige lovverket. Kan det tenkes at dette vil kunne bli et stort dilemma for den nye barnevernsreformen?

Samarbeid

Hovedfunnet knyttet til samarbeid mellom miljøterapeuter og barnevernkonsulenter henviser til flere faktorer for å oppnå et godt samarbeid. Funnet viser at god kommunikasjon, trygge ungdommene i flyttingen, tydelige rolleavklaringer, tillit, åpenhet og kort varighet for flytting. For å få til et vellykket samarbeid må aktørene ha felles mål for arbeidet, et gjensidig fellesskap for å løse et problem, ikke bare et felles objekt for samarbeidet. Det er også viktig med respekt, forståelse og tillit mellom samarbeidspartene. At man avklarer oppgavene og har god kommunikasjon (Breimo m. fl., 2019, s.7).

Det funnet beskriver som godt samarbeid er tilsynelatende forenlig med hva annen litteratur omtegner et godt samarbeid mellom instanser. Kan det tenkes at det er ulik forståelse mellom miljøterapeutene og barnevernkonsulentene knyttet til preferanser for samarbeid? Hvis man ser på målsettingene for begge samarbeidsparter er fokuset nokså likt med tanke på barnets beste, men ulikt i arbeidsoppgaver? For å si noe om målsettingene for samarbeid mellom begge parter, bør begge parters innspill være presentert. Barnevernkonsulentenes forståelse av hva som er viktig med gjensidig samarbeid kommer ikke frem i forskningsoppgaven. For en ryddigere tilnærming til samarbeid kan det deles mellom samarbeidsmål, organisatoriske mål og individuelle mål. Samarbeidsmål handler om målene samarbeidspartnere er enige om og jobber mot. Organisatoriske mål handler om den spesifikke organisasjonen som blir en del av samarbeidet, her kan ofte to virksomheter ha ulike mål til hva de vil få ut av samarbeidet. De individuelle målene dreier seg om enkeltpersonenes mål innad i organisasjonen den tilhører for å samarbeide med andre instanser. Det er også uttalte og skjulte mål de forskjellige samarbeidspartene har for hverandre. Det kan by på kompleksiteter på de ulike målene organisasjonene har for å få til et felles samarbeid. Derfor blir forståelsen for de ulike målene viktig for å forholde seg til dem og få til et tilfredsstillende samarbeid for alle involverte parter (Huxham & Vangen, 2005). Funnet viser til betydningen av å avklare forventningene man har til hverandre kontinuerlig under samarbeidet. Samtidig viser det også at miljøterapeuter forventer at barnevernkonsulenter har kunnskap om forventningene som stilles fra institusjonen. Kan det derfor virke hemmende i samarbeidsrelasjonen når de ikke avklarer forventningene de har ovenfor hverandre? I lys av godt samarbeid kan metakommunikasjon være verdifullt å bruke tid på. Til det beste for ungdommen, institusjonen og barneverntjenestens samarbeid kan det være hensiktsmessig å avklare roller, forventninger og videre forløp.

For å repetere hva funnet viser når ungdommer flyttes i institusjonen er det gjennomgående at miljøterapeutene er opptatt av å være en trygg midlertidig omsorgsbasis, ungdommens medvirkning, kort botid i akuttinstitusjon, tett samarbeid, åpenhet og tillit. Oppgaven innbefatter ikke forskning for å få frem barnevernkonsulenters stemme, rolle og arbeidsoppgaver knyttet til samarbeid. Det hadde vært interessant å forske på for å sammenligne opp mot miljøterapeutenes opplevelser. Om man tenker at barneverntjenesten og miljøterapeutene har ulik vektlegging av hva som er viktig for ungdommen, kan det bety at barneverntjenestens lovverk og barnevernssystemets hierarki kan ha en hemmende effekt på samarbeidet? Funnet viser til at det kan virke som barnevernskonsulenter må prioritere i henhold til systemets og lovverkets krav på en annen måte enn miljøterapeuten. Mulig blir det derfor prekært med tid igjen til å bygge relasjon med ungdommen. På en annen side kan det være mer utfordrende for barnevernkonsulenter med relasjonsbygging med tanke på deres rolle ovenfor ungdommen? Perspektivet på ulike arbeidsplasser kan også påvirkes av arbeidskultur, visjoner, verdier og felles faglig plattform. Det er også flere tilfeller hvor de ulike samarbeidspartene har ulike forståelser for samarbeidet, som kan by på utfordringer når det er ulik forståelse for forskjellene i de ulike organisasjonene og hva de kan bidra med (Breimo m. fl., 2019, s.7).

Max Weber (2010) knytter byråkratiet og legale føringer mot maktutøvelse, at man bruker makten til å bestemme sin vilje gjennom andre. Barneverntjenester innehar makt ovenfor familiene de samarbeider med. Hvilket diskursteoretisk perspektiv som er mest dominerende i deres tilnærming vil ha utslag for det videre samarbeidet. Jeg var tidligere innom sosialkonstruktivistisk, psykologisk orientert forskning og juridiske forhold som eksempler på diskurser innenfor barnevernfaglig arbeid (Lerum, 2021, s. 74). Makten barneverntjenesten har ovenfor barnet og foreldrene er på mange måter vanskelig å unngå, hvordan den utøves vil ha betydning for hvordan samarbeidet oppleves. Funnet, samt lovverket viser til at barneverntjenesten er de som til sist bestemmer, uavhengig av hva institusjonen vurderer. En av miljøterapeutene løftet frem at de kunne dele sine uenigheter med barnevernkonsulentene, men det var de som satt på de endelige avgjørelsene tross at institusjonen kjente ungdommene bedre. Barneverntjenesten har også en makt ovenfor samarbeidspartnere i slike tilfeller. Miljøterapeutene kan kartlegge og vurdere fra deres kjennskap, faglige erfaring og kompetanse foruten at dette trenger å ha noen betydning for hva barneverntjenesten beslutter. På en annen side er det betydningsfullt at barneverntjenesten har ansvaret for beslutningene for å få fremgang og vedta prosessen videre. Foucault mente at det moderne samfunn er en

sammensetning mellom makt og kunnskap. Maktformene er produktive og kan produsere individuelle identiteter og sosiale kategorier (Jenssen, 2020). Funnet viser til taushetsplikten barnevernkonsulenter må forholde seg til. Taushetsplikt kan på en måte anses som en barriere for samarbeid. På kommunalt nivå kan taushetspliktens bestemmelser være et av de største hindrene for samarbeid (Andersson m. fl., 2005). Dersom barneverntjenesten velger å tilbakeholde informasjon og kunnskap i henhold til vurderingene de tar blir det vanskeligere for miljøterapeutene å få en helhetlig forståelse for begrunnelsen. Funnet viser til at de kan ha vanskeligheter med å forstå barneverntjenestens endelige beslutning i enkelte saker, som kan tolkes som at taushetspliktens bestemmelser har lagt noen hindringer for barneverntjenestens begrunnelse. Ved at man velger å holde igjen informasjon og kunnskap kan være hemmende for samarbeid (Ødegård & Willumsen, 2011).

Funnet viser utfordringer med samarbeidet er at det tar for lang tid, ulik forståelse av akutt, forventningsavklaringer, ulike meninger om paragrafer og mange refererer til barneverntjenestens kapasitet. En informant forteller

den største utfordringen i samarbeidet er stor avstand mellom oss, fysisk og faglig

Igjen kommer vi inn på dette med kompetanse innenfor barnevernfaglig arbeid og forventningene man har til hverandre. Det fremheves fra flere hold at innenfor kommunalt barnevern er et behov for spesifikk opplæring og veiledning i akuttarbeid. Den barnevernfaglige kompetansen, personlige kompetansen og personlige egenskapene påvirker utfallet for akuttarbeidet (Storhaug m. fl., 2020, s.48). Kan det tenkes at barneverntjenestens høye turnover i barnevernet virker inn på kvaliteten i barneverntjenestens akutfaglige arbeid? (Johansen, 2014). Dersom det til stadighet er utskiftning blant ansatte er det vanskelig å tilstrebe samme visjon, verdier, kunnskap og kompetanse? En av miljøterapeutene sier

det er stor turnover hos barnevernkonsulentene, det er ungdommer som har hatt tre barnevernkonsulenter på to måneder... Men det er ikke gjengående så ofte bytte av barnevernkonsulenter.

Funnet henviser til at akuttinstitusjonen har god kompetanse på det akutte arbeidet med ungdommene, men dersom ungdommer blir boende over lengre tid endres arbeidsmetoden. Akuttveileder for institusjon og beredskapshjem legger noen føringer for god praksis i akuttarbeid (Bufdir, 2015). Funnet viser at dersom varigheten blir lengre enn anbefalt kan det på mange måter bli mer utfordrende for miljøterapeutene å arbeide etter disse føringene og innfri oppdraget de midlertidig er satt til.

Storhaug m. fl. (2020) sitt datamateriale viser stor variasjon mellom kvaliteten på samarbeidet mellom barneverntjenesten og andre samarbeidspartnere. De trekker blant annet frem utfordringer i samarbeidet mellom barneverntjenesten og Bufetat vedrørende egnede akutt-tiltak, avstand, kommunikasjon og faglige vurderinger. Som jeg bemerket meg i funnet henviste få til Bufetat sitt ansvar i samarbeidet. Noen miljøterapeuter bemerket at Bufetats oppgave å finne et videre tilbud kunne innvirke på varigheten av flyttingen, at dette ikke var barneverntjenestens ansvar utenom å sende inn en forespørsel og vurdering om videre flytting i institusjon eller fosterhjem. Imidlertid som tidligere nevnt har Bufetat bistandsplikt til å fremskaffe et egnet tilbud videre når barneverntjenesten etterspør dette. Kan det tenkes at ved at institusjonene opplever et manglende utvalg på fosterhjem og egnede institusjoner blir ansvaret lagt på barneverntjenesten? Det viser seg at det generelt kan være vanskelig å få tak i fosterhjem spesielt for ungdommer med omfattende behov. Det kan virke som drøftingene rundt institusjonsplassering er enklere enn fosterhjems plasseringer, blant annet siden det ofte kan være manglende beskrivelser for hva fosterhjem kan tilby og stå i av utfordringer. Likevel er fosterhjem ofte å foretrekke ovenfor institusjon, dette i tråd med politiske føringer og utvikling sett over tid. Valget påvirkes av tilgjengelig kapasitet og økonomi, barnets behov og ønsker samt hvilke tiltak det er mulig å velge mellom. Valget vil også påvirkes av ledelse, organisering, prosesser, rutiner og kompetanse for valget av videre tiltak (Ellingsen m. fl., 2020, s. 53).

Det er gjort analyser om samarbeid mellom Bufetat og barneverntjenesten som peker på to hovedmomenter. Det første er manglende tjenestetilbud fra Bufetat til kommunene. Det er delte meninger om opplevelsen barneverntjenesten har med Bufetat, men barneverntjenesten er generelt kritisk til tilgangen på akuttinstitusjoner, beredskapshjem og akutt-team i hjemmet. Det andre momentet var manglende forståelse for ansvars- og oppgavefordeling mellom stat og kommune i barnevernsarbeid, at Bufetat overstyrer barneverntjenestens beslutninger og en generell mistillit mellom nivåene (Bufdir, 2014, s. 52). En av miljøterapeutene viser til utfordringer ved å ha et statlig og kommunalt barnevern på mange måter, det resulterer i mye diskusjoner og ulike perspektiv, dette blant annet om økonomi og samarbeid. Miljøterapeuten mente det kommer i veien for å få et likt barnevern, som egentlig var hele målet med omorganiseringen, men slik oppleves det ikke.

Kompleksitetsteorien kan på mange måter benyttes i et samarbeid. I slike saker anses det som utfordrende å fortolke på grunn av kompleksiteter og sammensatthet. Det forekommer ofte tverrfaglig samarbeid i komplekse saker, hvor det er særskilt viktig med åpenhet. Spesielt i

henhold til kunnskap og ferdigheter, som ikke behøver å stå sterkere hos de ulike til å kunne vurdere disse sakene. For å få en læreprosess med utvikling av kunnskap begrunnet i konkrete erfaringer blir samhandling og muntlig kommunikasjon viktig (Christiansen & Kojan, 2016, s. 189). Dersom man hadde styrket kunnskapen rundt bruk av kompleksitetsteori i barneverntjenesten hadde dette hadde en positiv effekt? Funnet viser at de fleste miljøterapeutene var hovedkontakter for ungdommene og jobbet i to skifts turnus. Som vil si man veksler mellom å være på jobb formiddag og ettermiddag gjennom hver uke. Det viser at kommunikasjonen fra institusjonens side må være samkjørt i møte med barneverntjenesten, da ungdommens hovedkontakt ikke trenger å være på jobb ved samarbeidsmøte eller når barnevernkonsulentene ringer. Samarbeidet innad i institusjonen har også en påvirkning til hva som formidles i samarbeid med barneverntjenesten. Ulike miljøterapeuter representert fra institusjonen i møte med barneverntjenesten kan også gjøre samarbeidet uoversiktlig. Funnet viser det sjeldent evalueres samarbeidet i etterkant, med begrunnelse at det sjeldent er tid. Dersom barneverntjenesten og institusjonen hadde rutiner på evaluering av samarbeidet i etterkant hadde mange av utfordringene miljøterapeutene nevner vært løselige?

I dette kapitlet har jeg sett nærmere på mine fire hovedfunn barnevernfaglige vurderinger, ulikhet, systemutfordringer og samarbeid. Hvor jeg har diskutert med relevant forskning og teori for å belyse ulike sider av hovedfunnene. Jeg gjort meg flere refleksjoner underveis i et forsøk på å belyse ulike sider av helheten og være nysgjerrig på hva, hvordan og hvorfor. På mange måter er det lite som kan konkluderes med en fasit, men det er viktig å belyse at det burde reflekteres omkring. I neste kapittel ønsker jeg igjen å oppsummere funn og gjøre rede for konklusjoner av masteroppgaven.

6. Konklusjoner

Formålet med min masteroppgave var å undersøke erfaringene og opplevelsene miljøterapeuter i akutte omsorgsinstitusjoner har i samarbeid med barneverntjenesten. Dette ble gjennomført ved å intervjuer ti miljøterapeuter ved seks ulike akutte omsorgsinstitusjoner i Norge.

Det kommer tydelig frem viktigheten av lovverk, retningslinjer og regler som rammene for det barnevernfaglige arbeidet de som miljøterapeuter og barnevernkonsulentene har å forholde seg til. Lovverket kan på mange måter ses som tydelig, men funnet viser at fagpersoner tolker lovverk og retningslinjer ulikt når miljøterapeutene går i dybden på sine erfaringer. Med tanke på vurdering av hvilken paragraf ungdommene skal flyttes på er det til tider uenigheter. Miljøterapeutene viser til at det kan omhandle momenter som økonomi, kompetanse og systemføringer om mindre tvangsbruk. I drøftingsdelen forsøkte jeg å belyse grunner som har innvirkning på barnevernskonsulenters vurderinger i henhold til lovverk. Som viser at det kan være en rekke ulike momenter som kan påvirke, men her vanskelig å konkretisere en konklusjon. Men det er en tematikk som er hensiktsmessig å reflektere omkring hvorfor det blir slik.

Funnet viser til positive og negative beskrivelser av barnevernkonsulenter, det henvises til personavhengige forskjeller hos barnevernskonsulentene. Beskrivelsene av barnevernkonsulentene omhandlet at de fullførte sine arbeidsoppgaver bra eller dårlig i samhandling med institusjonen og ungdommen, samt et innblikk i personlige forskjeller. Opplevelser i positiv og negativ forstand kan variere hos ulike individers opplevelser og omfatter også hvilke forventninger man har til hverandre. Jeg løftet også frem i drøftingsdelen ulike perspektiver miljøterapeuter og barnevernskonsulenter kan ha i henhold til samarbeid i en akuttflytting. Funnet viser også at miljøterapeutene viser forståelse for barnevernkonsulenters omfattende ansvarsområde, men igjen at det mye som burde forbedres for å fylle de akutt faglige rammene i en flytting. Funnet viser til interessante momenter som er viktig i et samarbeid med de ulike barnevernskonsulentene, de ulike perspektivene de innehar og individuelle menneskelige forskjeller. Jeg anser at dette kan være viktige momenter for refleksjon når det kommer til felles verdier og visjoner i arbeidet man utfører. Igjen her vanskelig å konkludere, men fremhever betydningen av opplevelsen mennesker har i samhandling, hvordan det påvirker samarbeid og hvordan man ønsker å bli møtt.

Funnet viser usikkerhet til hvordan barneverntjenesten løser økonomiske beslutninger. Her oppleves det variasjoner til hvordan barnevernskonsulenter vurderer økonomiske beslutninger og det fremkommer nysgjerrighet rundt vektingen av barnets beste mot økonomi. Funnet viser ulik erfaring med tanke på barnevernkonsulenters kompetanse, erfaringsbakgrunn, kunnskapsgrunnlag og personlige forskjeller. I drøftingsdelen belyser jeg barneverntjenestens diskurser og erfaringer med økonomi innen barnevernfaglig drift. Dette kan virke bekreftende i henhold til miljøterapeutenes usikkerhet om økonomien til tider er førende. Det må presiseres her at det sannsynligvis er ulike kommunale forskjeller på håndteringen av økonomi innenfor det barnevernfaglige arbeidet. Funnet løfter frem viktige aspekt i vurderinger barneverntjenesten tar i barn og ungdoms liv. Og her en viktig tematikk i henhold til samarbeid.

Funnet henviser i stor grad til ungdommenes brukermedvirkning og hvordan institusjonen bidrar til ungdommens inkludering. Miljøterapeutenes fremheving av ungdommens rolle i samarbeid med barneverntjenesten viser en fleksibel og tålmodig innstilling for å få ungdommene til å medvirke i eget liv. I drøftingsdelen fremhever jeg betydningen av involveringen av barns deltakelse i en barnevernssak, og de siste tiårene viser et sterkere fokus på betydningen av medvirkning. Funnet er verdifullt for å reflektere hvordan barneverntjenesten kan få til godt samarbeid med ungdommene, og hvordan dette påvirker deres arbeidshverdag og strukturelle føringer gir mulighet for at det er gjennomførbart. Her igjen vanskelig å konkludere, men verdifulle erfaringer og refleksjoner som kan benyttes til arbeid med ungdom i akuttinstitusjon.

Funnet viser skepsis til hvordan barneverntjenestens systemfungering påvirker samarbeidet. Noen av miljøterapeutene henviser til at hele barnevernssystemet ikke har nok tid til å ivareta arbeidsoppgavene sine. Men kan det handle om manglende kunnskap og oversikt over det organisatorisk overordnede føringene? Funnet viser til at de fastsatte føringene korresponderer ikke alltid med hvilke muligheter som er tilgjengelige. I drøftingsdelen henviser jeg til barnevernssystemets påvirkning av New Public Managements styringsprinsipper, som legger noen føringer på det barnevernfaglige arbeidet som gjøres. For eksempel i prioriteringer av arbeidsoppgaver. Jeg viser også til begrepet om bakkebyråkratene i drøftingsdelen, for å illustrere kompleksiteten av barnevernskonsulenters arbeidsforhold. Samtidig er det ikke barnevernkonsulentenes arbeidsforhold som er forskningstemaet, men opplevelsen og erfaringene fra miljøterapeutene. Funnet viser varigheten av akuttfflyttingene kan bli langtekkelige og det er flere steder de har egne evalueringsgrupper som jobber mot å

få ned varigheten i flyttingene. Funnet systemutfordringer et av de mindre hovedfunnene, hvor det allerede finnes detaljrik og diskuterende litteratur. Det var et tema som ikke ble like utdypende utforsket, men de negative opplevelsene påpeker systemfungeringen sett som en stor del av samarbeidet med barneverntjenesten. Mange forskere oppleves som kritiske til det norske barnevernssystemet som også dette funnet kan oppleves som.

Det siste hovedfunnet omhandler samarbeid. Det gir gjentagende beskrivelser for godt samarbeid inneholder god kommunikasjon, trygge ungdommene i flyttingen, tydelige rolleavklaringer, tillit, åpenhet og kort varighet for flyttingen. I drøftingsdelen belyser jeg annen litteraturs omtale av hva godt samarbeid er og ulike organisasjoners mål med tanke på samarbeid. Det blir problematisert ulikhetene av miljøterapeut og barnevernskonsulenters perspektiv. Funnet viser at utfordringer miljøterapeutene opplever med samarbeidet er lang tidsbruk, ulik forståelse av akutt, forventningsavklaringer, ulike meninger om paragrafer og mange refererer til barneverntjenestens kapasitet. Masteroppgaven belyser miljøterapeutenes opplevelse av hva som er bra og utfordringer i samarbeid med barneverntjenesten, samtidig som den også viser de ulike utfordringene det kan innebære å jobbe i komplekse barnevernssaker. Dersom det også er generell mangel på rutiner og retningslinjer for akuttflytting innenfor barneverntjenestene er det naturlig det blir ulike håndteringer.

I min masteroppgave er det vanskelig å konkludere rundt erfaringene miljøterapeutene har i samarbeid med barneverntjenesten. Det er mange kritiske faktorer i forskningsoppgaven som blir diskutert, men på en annen side er det også positive opplevelser miljøterapeutene har i samarbeid med ulike barneverntjenester. De viser som oppsummert å være variert, men igjen gir et innblikk i ulike momenter og perspektiver man kan inneha i et samarbeid basert på deres personlige egenskaper, yrkeserfaring og faglig kompetanse. Det løfter frem ulike faktorer som personlige forskjeller, tolkninger av lovverk, barnevernssystem, arbeidskultur, organisatoriske mål, kompetanse, kunnskap og forskning. Som i dette henseende kan påvirke et samarbeid mellom flere aktører. Funnet viser altså at miljøterapeutene er opptatt av viktigheten av å ha et godt samarbeid, men samtidig at de strever med å få til godt samarbeid.

Min hensikt i denne masteroppgaven var ikke å konkludere med en fasit, men løfte frem hva empirien av miljøterapeutenes erfaringer, tanker og refleksjoner knyttet til samarbeid. Som den kjente forfatteren Henry Mencken sa *til ethvert komplekst spørsmål finnes det et enkelt svar – og det er feil...*

Refleksjoner til videre forskning

Gjennom forskningsprosessen har det dukket opp flere temaer jeg anser et behov for å forskes inngående på. Jeg har avgrenset min masteroppgave til miljøterapeuters opplevelser og erfaringer, men til tider kjente jeg på et behov for å belyse ungdommers, foreldre, barnevernskonsulenter og Bufetat sine erfaringer med tanke på samarbeid i akuttinstitusjon. Som Folkehelseinstituttets kartleggingsoversikt (2020) også bemerket er det behov for kunnskap omkring perspektivene til ansatte og ungdommer på akuttinstitusjoner, også omkring hva som skjer før og etter en akuttflytting. Ved å få et mer omfattende materiale av deres erfaringer hadde vi fått ytterlig kunnskap fra de ulike partene i samarbeidet.

I mitt funn ble det også nevnt av noen få miljøterapeuter gjennomfører evalueringsmøter av samarbeidet i etterkant, dette i de mest komplekse barnevernssakene. Dersom man kunne fått erfaringer og opplevelser om hvordan slike evalueringsmøter ble foretatt, samt gevinsten av det så, inneholder det mye nyttig kunnskap til videre samarbeid.

I januar 2022 ble barnevernsreformen iverksatt som påvirker ulike deler av det barnevernfaglige systemet på ulike vis. En av miljøterapeutene uttalte undringer om hvordan dette kan påvirke ungdommene som havner på akuttinstitusjon. Dette anser jeg også som relevant for videre forskning, eksempelvis hvordan barnevernsreformen har lagt noen føringer for flytting på akutt institusjoner. Samt de ulike erfaringene barnevernkonsulenter og miljøterapeuter opplever etter en slik endring.

Jeg kunne også tenkt meg å undersøke om det er forskjeller på samarbeidet med barneverntjenesten dersom de er ansatt som miljøterapeuter i privat eller i statlig institusjon. Jeg fikk inntrykk gjennom noen av intervjuene at de som jobbet ved private institusjoner kunne kjenne på noen forskjeller her. Dette er noe jeg vurderer kunne vært interessant prosjekt for videre undersøkelse. Både omkring dette med samarbeid, men også forskjellene på statlig og private barnevernsinstitusjoner. Det kan virke som at barneverntjenestene har fått føringer på at de skal bruke ideelle og statlige institusjoner fremfor de private institusjonene av ulike årsaker. Derfor er det sannsynlig at det ligger flere opplevelser og refleksjoner vedrørende temaet.

Etter min masteroppgave var det denne tematikken jeg satt igjen med et ønske om å fordype meg videre i.

7. Referanser

Andersson, H., Ose, S., Pettersen, I., Røhme, K., Sitter, M. & Ådnes, M. (2005) *Kunnskapsstatus om det samlede tjenestetilbudet for barn og unge*. SINTEF helse. https://www.sintef.no/globalassets/upload/helse/psykisk-helse/pdf-filer/rapport_03-05_kunnskapsstatus_barn_og_unge.pdf

Barneombudet (2020) «*De tror vi er shitkids*» <https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrapporter/De-tror-vi-er-shitkids.pdf>

Bottero, W. (2019) *A sense of Inequality*. London: Rowman & Littlefield International.

Bufdir (2014) *Akuttarbeid i kommunalt barnevern*. https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Akuttarbeid_kommunalt_barnevern.pdf?_gl=1*1vf9wn2*_ga*Mzk0MDQ3Nzg2LjE2MDI5Mzc4ODE.*_ga_E0HBE1SMJD*MTY0ODQ2ODg5NS40MS4xLjE2NDg0NjkwMTQuMA..

Bufdir (2015) *Faglig veileder for akuttarbeid i institusjoner og beredskapshjem*. https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Fagveil_Akuttarbeidet_institusjon_beredskapshjem.pdf?_gl=1*onfxla*_ga*Mzk0MDQ3Nzg2LjE2MDI5Mzc4ODE.*_ga_E0HBE1SMJD*MTY1MjAxNjg2OS41My4xLjE2NTIwMTcxNjQuMA..

Bufdir (2021) *Akutt plasseringer - digitalt verktøy* <https://ny.bufdir.no/fagstotte/produkter/hasteflytting/>

Bufdir (2022) *Hva er barnevernsreformen?* <https://ny.bufdir.no/barnevern/fagstotte/barnevernsreformen/hva-er-barnevernsreformen/>

Bufdir (2022) *Oversikt over barnevernsinstitusjoner* <https://www.bufdir.no/barnevernsinstitusjoner/?paragraf=Akutt1®ion=All#searchresults>

Breimo, J., Lo, C., Anvik, C. & Sandvin, J. (2019) *Mål og mening med samarbeid, en analyse av barnevernets formaliserte samarbeidsnettverk*

<https://fonteneforskning.no/forskningsartikler/mal-og-mening-med-samarbeid-6.19.706229.ca3e353cf4>

BLD (2012-2013) *Prop. 106 L. Endringer i barnevernloven*

<https://www.regjeringen.no/contentassets/7d0ea1b89cc54939b17e69a20d5f7b48/no/pdfs/prp201220130106000dddpdfs.pdf>

Brinkmann, S. & Kvale, S. (2019) *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal

Christiansen, Ø. & Kojan, B. (2016) *Beslutninger i barnevernet*. Oslo: Universitetsforlaget

Clifford, G., Fauske, H., Lichtwarck, W. & Marthinsen, E. (2015) *Minst hjelp til de som trenger det mest?* <https://www.bufdir.no/bibliotek/Dokumentside/?docId=BUF00003283>

Charmaz, K. (2014) *Constructing Grounded Theory*. Sage

Dalland, O. (2013) *Metode og oppgaveskriving*. Oslo: Gyldendal

Damsgaard, H. & Eide, K. (2012) *Utfordringer i velferdsstatens yrker*.

<https://fonteneforskning.no/pdf-15.19493.0.3.66aa86cc6c>

Ellingsen, D., Kjelsaas, I., Hansen, E., Guldvik, M., Vennerød, Ø. & Pedersen, S. (2020) *Best egnede tiltak når barn og unge skal bo utenfor hjemmet*. <https://www.menon.no/wp-content/uploads/2020-134-Barn-og-unge.pdf>

Folkehelseinstituttet (2020) *Akutt plassering i barnevernsinstitusjoner*.

<https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2020/akutt-plassering-i-barnevernsinstitusjoner-rapport-2020.pdf>

Havik, T., Hjelmås, M., Johansson, M., & Jakobsen, R. (2012) *Plasseringer i beredskapshjem – hvor lenge varer de og hvorfor?* <https://www.idunn.no/doi/abs/10.18261/ISSN1891-1838-2012-04-04>

Hennum, N. (2017) *The Norwegian child protection services in stormy weather*.
[C:\Users\Lydia\Downloads\\[20498675 - Critical and Radical Social Work\] The Norwegian child protection services in stormy weather.pdf](C:\Users\Lydia\Downloads\[20498675 - Critical and Radical Social Work] The Norwegian child protection services in stormy weather.pdf)

Hicks, L., Gibbs, I., Weatherly, H. & Byford, S. (2008) *Management, leadership and resources in children's homes: What influences outcomes in residential child-care settings?*
<C:\Users\Lydia\Downloads\hickschildrenshomesbjsw2008.pdf>

Huxham, C. & Vangen, S. (2005) *Managing to Collaborate. The Theory and Practice of Collaborative Advantage*. London: Routledge.

Jenssen, D., Kjørstad, M., Seim, S. & Tufte, P. (2020) *Vitenskapsteori for sosial- og helsefag*. Oslo: Gyldendal

Johansen, I. (2014) *Turnover i det kommunale barnevernet*. https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/_attachment/175497?_ts=145d565f0d8

Larsen & Røyrvik (2017) *Trangen til å telle*. Oslo: Scandinavian academic press

Larsen, E. (2020) *Miljøterapi med barn og unge: organisasjonen som terapi*. Oslo: Universitetsforlaget

Lerum, Arve (2021) *Akuttsaker i barnevernet*. [Doktorgradsavhandling] Universitetet i Stavanger. https://uis.brage.unit.no/uis-xmloi/bitstream/handle/11250/2982306/PhD_Lerum-Arve.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Lovdata (1992) *Lov om barneverntjenester*. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-07-17-100>

Lipsky, M. (2010) *Street level bureaucracy*. Russell Sage Foundation

Grünfeld, L., Hansen, E., Guldvik, M., Kjelsaas, E., Winje, E., Engebretsen, L. & Westerberg, N. (2020) *Institusjonstilbudet i barnevernet*. <https://www.menon.no/wp-content/uploads/2020-54-Institusjonstilbudet-i-barnevernet.pdf>

Munro, E. (2012) *The SAGE handbook of social work*. London: SAGE Publications.

NOU (2000) *Barnevernet i Norge*.

https://www.regjeringen.no/contentassets/051e391fbb3d4ef2be97a4478dd62e86/no/pdfa/nou_200020000012000dddpdfa.pdf

NESH (2021) *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora*.

<https://www.forskningsetikk.no/globalassets/dokumenter/4-publikasjoner-som-pdf/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora.pdf>

Oppedal, M. (2008) *Akutthjemlene i barnevernloven*. Oslo: Gyldendal

Postholm, M. (2017) *Kvalitativ metode, en innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier*. Oslo: Universitetsforlaget

RVTS Sør (2022) *Traumebevisst ordliste*. <https://www.traumebevisst.no/ordliste/#s>

Ringdal, K. (2018) *Enhet og mangfold*. Bergen: Fagbokforlaget

Storhaug, A., Havnen, K., Fylkesnes, M., Kojan, B., Christiansen, Ø., Langsrud, E., Jarlby, F., Jørgensen, K., Sørlie, H., Gresdahl, M. & Skrove, G. (2020) *Akutt- for hvem?*

https://www.bufdir.no/globalassets/global/nbbf/barnevern/akutt_for_hvem_akuttarbeid_i_kommunalt_barnevern.pdf

Slettebø, T. (2018) *Flyttinger i all hast. En tilstandsrapport om Bufetats og det kommunale barnevernets arbeid med akutt plasseringer i region Øst*. <https://vid.brage.unit.no/vid-xmlui/bitstream/handle/11250/2501211/TorSletteboFlyttinger2018.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

Tjora, A. (2017) *Kvalitative forskningsmetoder i praksis*. Oslo: Gyldendal

Weber, M. (2010) *Makt og byråkrati*. Oslo: Gyldendal

Wiborg, L. (2010) *Mellom barn & budsjett*. Oslo: Kommuneforlaget

Ødegård, A. & Willumsen, E. (2011) *Felles innsats eller solospill? En kvalitativ studie om tjenesteyteres samarbeid omkring barn og unge.*

<https://www.idunn.no/doi/10.18261/ISSN1891-1838-2011-04-02>

8. Vedlegg

1. Informasjonsskriv

Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjekt om samarbeid mellom akuttinstitusjon og barneverntjenesten

Behandlingsansvarlig institusjon: Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet, Institutt for sosialt arbeid.

Jobber du på akuttinstitusjon og har erfaringer med å samarbeide med barneverntjenesten?

Da vil jeg gjerne ha kontakt med deg! Jeg har et forskningsprosjekt i forbindelse med min avsluttende masteroppgave ved utdanningen Master i barnevern, ved NTNU i Trondheim. Prosjektet omhandler miljøterapeuter sine erfaringer og opplevelser i samarbeid med barneverntjenesten i forbindelse med akutflyttinger etter barnevernloven § 4-6.

Hva søker jeg?

Jeg ønsker å foreta intervju av miljøterapeuter med sosialfaglig bakgrunn som har jobbet mellom 1,5 til flere år ved akutt omsorgsinstitusjon, altså etter barnevernloven § 4-6. Jeg er interessert i å få frem hva deres opplevelser og erfaringer rundt samarbeidet med barneverntjenesten er.

Hva innebærer deltakelse?

Jeg ønsker å gjennomføre intervju. Tid og sted avtaler vi nærmere ved meldt deltakelse. Forespeilet tid er cirka 1 time. Intervjuguiden kan du gjerne få innsyn i på forhånd, med unntak av det sannsynligvis vil dukke opp noen oppfølgingsspørsmål underveis. Intervjuene vil bli tatt lydopptak av.

Når du identifiseres i datamaterialet, har du rett til innsyn i:

- hvilke opplysninger som behandles om deg, og få utlevert en kopi av opplysningene
- rette opplysninger om deg som du synes er feil og misvisende
- få slettet personopplysninger om deg
- sende klage til datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

På oppdrag fra NTNU har Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hva skjer med informasjonen i ettertid?

Det vil som sagt bli tatt lydopptak av intervjuene, slik at jeg får transkribert intervjuet i etterkant. Lydopptaket krypteres og det slettes ved prosjektets slutt som sannsynligvis er august 2022. Det er bare meg og min veileder som vil ha tilgang til personopplysningene.

Opplysningene du gir vil kun brukes til prosjektets formål som er beskrevet i dette skrevet. Opplysningene behandles konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. For eksempel vil navn og kontaktopplysninger anonymiseres umiddelbart. Samt er jeg opptatt av at taushetsbelagt informasjon om informanter eller ungdommer ikke blir avslørt.

Frivillig deltakelse

Deltakelse er frivillig, og informanter kan når de ønsker trekke seg uten å oppgi grunnlaget. Opplysningene vil bli slettet ved tilbaketrekk av deltakelse.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Hvis du har spørsmål til studien eller ønsker å vite mer om dine rettigheter, kan du ta kontakt med de nevnt under. Forsker Lydia Remetun er prosjektansvarlig med kontaktinformasjonen lydiar@stud.ntnu.no og telefon 930 57 916. Veileder er Lena Augusta Ulfseth med kontaktinformasjon lena.a.ulfseth@ntnu.no og telefon 901 28 206. Personvernombud er Thomas Helgesen er personvernombud med kontaktinformasjon thomas.helgesen@ntnu.no og telefon 930 79 038. Dersom du har

spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet kan du ta kontakt på personverntjenester@nsd.no eller telefon 555 82 117.

Ikke nøl med å ta kontakt dersom det skulle være spørsmål og interesse.

Mvh Lydia Remetun

2. Samtykkeskjema

Samtykkeskjema til deltakelse i forskningsprosjekt om «Samarbeid med barneverntjenesten i akuttinstitusjon» og samtykke til bruk av lydopptak gjennom intervjuet

Behandlingsansvarlig institusjon: Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet, Institutt for sosialt arbeid.

Det er frivillig deltakelse i prosjektet, altså kan informantene trekke sin deltakelse uten å oppgi grunnlag. Opplysningene innhentes gjennom intervju og det vil anvendes lydopptaker. Informasjonen som innhentes gjennom intervjuet vil presenteres i forskerens mastergradavhandling. Opplysningene presenteres anonymt og skal ikke kunne spores tilbake til deltaker. Forskeren innhenter ingen skriftlige opplysninger fra deltakerne, utenom underskriften på dette samtykkeskjemaet for deltakelse og bruk av lydopptak.

Deltaker har rett til innsyn, endring, sletting, begrensning og dataportabilitet. Deltaker vil få tilsendt ferdig resultat dersom det er et ønske. Deltaker har rett til å klage til datatilsynet.

Jeg har lest informasjonsskriv om prosjektet og fått informasjon nok til å vite hva deltakelsen innebærer. Jeg samtykker til deltakelse i forskningsprosjektet «Samarbeid med barneverntjenesten i akuttinstitusjon». Jeg samtykker til at det anvendes lydopptaker i dybdeintervjuet og at materialet kan brukes i forskerens masteravhandling.

Dato, sted:

Forsker: Lydia Remetun

Informant

3. Intervjuguide

Problemstilling:

Hvilke erfaringer har ansatte i akuttinstitusjon i samarbeid med barneverntjenesten?

Intervjuguide til dybdeintervju:

Oppvarmingsspørsmål:

1. Kjønn og alder
2. Hvilken arbeidstittel og ansvarsområde har du?
3. Hvilken utdanningsbakgrunn og annen arbeidserfaring har du?
4. Hvor lenge har du jobbet ved akuttinstitusjonen?
5. Hvor mange ungdommer og barneverntjenester har du samarbeidet med på den tiden?
(forventer ikke at man husker eksakt antall)
6. Kan du gi noen eksempler på egenskaper som er viktig i din rolle?

Refleksjonsspørsmål:

7. Kan du beskrive hvordan forløpet til akuttinntak bruker være?
8. Hvordan er det med forhåndsinformasjon? Ulike prosedyrer på dette?
9. Hvordan opplever du ansvarsfordelingen mellom din leder, miljøterapeuter/miljøarbeidere, Bufetat og barneverntjenesten under flyttingen?
10. I hvor stor grad kjenner du til rutinene for samarbeid med barneverntjenesten i tiden før ungdommen flytter inn, tiden h*n bor der og tiden etter h*n har flyttet ut?
11. Hvilke erfaringer har du rundt samarbeidet med barneverntjenesten?
12. Kan du beskrive hvordan ungdommen blir inkludert i samarbeidet?
13. Hvilke opplevelser/inntrykk har du av barneverntjenesten sine vurderinger og analyser i akuttflyttingen av ungdommene?
14. Opplever du det er forskjell på ulike barneverntjenester sin tilnærming og håndtering av akuttflytting? Eventuelt på hvilken måte?
15. Opplever du det institusjonen kartlegger blir med i barneverntjenestens vurderinger? Eventuelt på hvilken måte?
16. Hvordan vil du beskrive et godt samarbeid?
17. Hva tror du er viktig for ungdommene når det gjelder samarbeid?
18. Hva tror du er viktig for å ivareta barnets beste under flyttingen på institusjonen?

19. Hva synes du er største utfordring i samarbeid med barneverntjenesten?
20. Er det noe spesielt fra samarbeidet med barneverntjenesten du mener er verdt å belyse? (som vi ikke har vært innom)

4. Godkjenning fra NSD

Vurdering

Referansenummer

680501

Prosjektittel

Samarbeid med barneverntjenesten i akutt barnevernsinstitusjon

Behandlingsansvarlig institusjon

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet / Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU) / Institutt for sosialt arbeid

Prosjektperiode

22.09.2021 - 31.08.2022

Dato

29.09.2021

Type

Standard

Kommentar

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg 29.09.2021. Behandlingen kan starte.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde:

https://nsd.no/personvernombud/meld_prosjekt/meld_endringer.html

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 31.08.2022.

LOVLIG GRUNNLAG Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke behandles til nye, uforenlige formål - dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet DE

REGISTRERTES RETTIGHETER Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: åpenhet (art. 12), informasjon (art. 13), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

Dersom du benytter en databehandler i prosjektet må behandlingen oppfylle kravene til bruk av databehandler, jf. art 28 og 29.

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og/eller rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet! Tlf. Personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)

